

Manqat Qandoveveam

Megeat Manqat-qase

Nqanek manqat, Zion ndøpeawám, ndego Yesugi paev ezoqa tuelv nöme gegoam. Ta khøuwa-te ndøgo, ndego nqanek manqat gepeawam, ndego Patmos manqei bawa-té geyagám. Gaman ezoqam, timø-vutuním ndøgo. Yaq ndego ta manqei bawa-te ndøgo, andé ndimbula ezoqam me me:goám.

Khøuwa nöme, ta manqei bawa-te ndøgo, ndego umingiap ndøqeivát. Yesu matev kopoáv gembovevezam, megemege-te ndo:go, tøfakhanam. Zion nqanek manqat, tene-peawám ndøgo: Klisten ezoqam ndigu, qaqa ezoqam neka ngenøgim matev mokho-te ndiyage, føgøføgakh bewaniáp neka Evezøza-qa manqat bazaføgakh-us bembøgeawat. Zapa ndøgo, vaev-te, Mbumbukiam teqa bazaføgakh kandambaqape ndøveáz, neka Saitan, Mbumbukiam-gi qaqa ezoqam ate ti:goat namba, vøngiæzø. Ezoqa ewaqape, Mbumbukiam-qá manqa ovøyam-té gíwaniapát. Yaq ezoqam ndigu, Yesu ndimbopaev, neka ivøveav ndigu, yage eqeieqei ndøndapém.

Nqanek emanqat mokho-te, manqat kopoáv, yaya etæ manqát.

Nqanek manqat áv khandē-veveam

¹ Nqanek manqat, Yesu Keliso ndøvevezám. Mbumbukiam tene-omát ndøgo: Ndego tegi

sasae ezoqam mé:zømás, ande gekha matev me mé:fakhanám. Ndøgo sà befakhanám. Nakhamas-té. Yesu tege enzol ezoqam, Zion-té gendo-khofotáv, ndego tege sasae ezoqam, taqa yaq-te vømbøe-ovøyam.

² Nqanek emanqat, Zion me:vototét, matev ate ndægo, geqeivat, neka manqat ndøgo, Yesu Keliso ge:-omat, ndøgo Mbumbukiam-te qandowav.

³ Gekha ezoqām ndego, nqanek manqat tegeve:mat, Mbumbukiam gevezem, neka gekha ezoqām ndigu, nqanek manqat ti-ewagat, neka vømbópavāt, av nqæpeawap, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú. Zapa ndøgo, khøuwa ndøgo, nqanek matev tøfakhanam, avønín.

Khaiya mboma manqat, Klisten bawabawan seven-té

⁴ No Zión. No nqanek pepa, zo Klisten bawabawan seven-té qatø-peaomít, zo Esia plovins-te ndozo-yageap.

Kuku neka sambi ndøgoát, zo namba, te-te ndego ndøndo-okho, ndego ngego neka ndego gegoam neka ndego ngegeav, neka ndøgo nqova seven-te ndøndo-okho, ndigu teqa kawa ezoqam-qa qonam nonqo megemege-te ndo:go,

⁵ neka ndøgo Yesu Keliso-te ndøndo-okho, ndego unimanqatin manqat mba ndemanqate. Bugukhokhof ezoqam ngének, løvøte-te gendosuzam. Kawakawa-za ate ndi:gu, manqeique-ape-te ngigu, ndego tigí kawá.

Ndego, ni-te kuku ndømbogo neka teqa kouk mokho-te, ni manqa-zapa-te gendo-nqovotan,

6 neka ni teqa megeat matev mokho-te, kawa iz gini-etoam, neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqam vø-amb, ni tege Eve-qa sasae tizimbo-goat, iz kandambaqape neka bazaføgakh matev, teqa ndégo. Miavmiáv. Amén. Nqanek manqat unimanqatín.

7 Nqáe! Ndego khaiya ozoz mokho-té genógeáv. Ezoqa ewaqape sugumú-ometét. Ate ndigú-a, gikeqatøvem, vø-ometám. Yaq ezoqa bawabawan ate ndi:gu, manqei-qape-te ngiyage, ndigu mbøni zóvá neka vø-eivám, te zapaya. Amén. Matev áv tønáfakhán.

8 Evezøza Mbumbukiam, ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo, ndego ngego neka ndego gegoam neka ndego ngegeav, ndego áv gene-manqaté nqægo, “No zapá neka no váev.”

Keliso Zion-te gefakhan, Klisten bawabawan seven-te pepa peawam manqat gembo-ein

9 No Zión. No zogé Klisten zøfú. Yesu mokho-te, ni kopó. Te mokho-te, no zo namba, vinvív kopó sizimu-eqwát neka Mbumbukiam-qa Megeat Matev mokho-te sa nqázimū-yágē, neka bazaføgakh-us sa nqázimū-wāniáp.

No Mbumbukiam-qa manqat qate-manqatam neka ezoqa Yesu-qa yaq-te vøtē-zømesimam, ta zapaya ndøgo, no Patmos manqei bawa-té gimøgenonám.

10 Yaq Sande khøuwa nøme qandopave, Evezøza-qa khøuwa, no Mbumbukiam-ge Nqova tène-khatomb. Yaq noqa zita-te, no manqa

wag kandambaqape nø-ewág. Andé kipi me me:khambá.

11 Ta wag ndøgo, āv qande-eín nqǽgo, “Matev nqanek nqoqo-qeivit, pepa-té qonó-peawám. Yaq Klisten bawan seven-té qonó-khofotám, ndigu Efesus neka Simina neka Pegamum neka Tiatila neka Sadis neka Filadelfia neka Laodisia taon-te ndiyageap.”

12 Yaq no nòqambúin. Ambá no-ometín, gekha ezoqām ngenek, manqat ngenø-manqate. Qæqambun, yaq no lampa asøzam nonqo nøqeív. Sevén ate qægoam. Lampa asøzam nonqo neka lampa ndøgo, gol khakheitáp.

13 Yaq ta lampa asøzam nonqo mokho-te ndøugu, ezoqam møndøyám. Ndego andé Ezoqam-ge Yo-qá bugug me me:kewagám. Ndego ndabua seke- qape ndø-uzám, até bov vømømbō-gutav, neka savim-te løvønam nonqo gol-us vømbøe-løvøtam.

14 Teqa kawa neka tegi izum, papaqá. Khagi, andé sip su papaqá neka andé sík. Neka teqa bøi, andé góina wageap me me:wageapám.

15 Neka teqa zenda tokhotapak, andé auli gigiap me me:goám, góinam-te toqota. Bøi sanqatøve-ús. Neka teqa manqa wag, andé ibøkha sololo kandambaqape me me:wagám.

16 Teqa nakeamo zenda-te, nduku ndø-upøzotám. Sevén, ate gi:goam. Neka teqa manqa-nqa-te, nakhag kaiya geøvap yaqyaq-us khobos-qapi ndofakhatám. Neka teqa bugug, andé khøuwa tatas-qape-qá waev me me:sanqatavám.

17 Qæ-omet, no teqa zenda tokhotapak-qa megeomege-te ndo:go, sæbøián. Andé løvøte ezoqam me nøteveám. Geté ndego teqa nakeamo zenda nørmbové, vønø-ein, “Qo møe ndøgø! No ndégo, bugukhokhof vøegoam-a, vaev-te vøegoāt.

18 No khandi ezoqám. No møenaním. Geté nqáe! No nango møekhandí:n. Neka no miavmiav nøyagát. Neka no løvøte neka løvøte ezoqam-qa manqeи, tigi mboqog mboqogim nonqo nogea-zoát.

19 Matev ndøgo, nqoqo-qeivit, qópeawám, matev ndøgo, ndakin tøfakhanam, neka matev nøme, vaev-te vøfakhanám.

20 Nduku seven ndigu, noqa nakeamo zenda-te qoqozømet, neka lampa asøzam nonqo gol-us qoqoqeiv, taqa mokho ndøgo, qakhonawam, nqánek: Lampa asøzam nonqo gol-us seven, ndøgo Klisten bawan sevén. Neka nduku seven, ndigu Klisten bawan seven-gí enzol ezoqám.”*

2

Evezøza-qa manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Efesus taon-te giyagam

1 Yaq Evezøza, áv genømbe-eín nqægo, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Efesus taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa áv qoqombøé-peawám nqægo:

1:17 1:17-18 Isa 44:6; 48:12; Veve 2:8; 22:13 * **1:20 1:20**
 Zøtezat ezoqa nøme, áv gini-mataváp nqægo: Nqanek manqat, Klisten bawan-gí enzol ezoqam seven ndæmanqate, ndøgo Klisten bawan-gí megetapak o u-anim me:manqaté. Até sapta 2 neka 3 mokho-té-a. **2:1 2:1** Veve 1:16

Nqanek manqat ndégo temanqaté, ndego nakeamo zenda-te, nduku seven nde-upøzoat, neka ndego lampa asøzam nonqo gol-us seven mokho-te ndu:-okho. Ndego āv gene-manqaté nqægo:

² No zoqa matev mótenøtén, av ndøzøtematanam neka sasae føgakh ndozo-geawat neka bazaføgakh-us ndozowani. Neka no mótenøtén, zo manqa-zapa-us ezoqam sa takeapáv, zoqa mokho-te tu:goat. Neka zo ndigu mózo-gevezotám, ndigu ekeza kha Keliso-gi u-aním ndi:vewe. Geté ndigu Keliso-gi u-aním mbá. Yaq zo mózoqás, av nqægo, ndigu khavozam ezoqám.

³ Matev føgøføgakh qazø-fakhanumam, no zapaya, zo bazaføgakh-us zowaniapám. Neka zo ivøveáv.

⁴ Geté zoqa matev nøme-qa yaq-te, no khanakhanakh mbaín. Ta matev nqánek: Zo kuku matev no-te, av bugukhokhof qazømbe-goam, mózo-ivøvém.

⁵ Gèmbo-mataváp: Zo bugukhokhof kuku kandambá qazøgoam. Geté ta matev-te ndøgo, zo mózotøndo-bøíáz. Qámbá. Vøndo-qambúz. Yaq matev āv tønegó, av bugukhokhof qazøtegoam. Mbain tøgoat, yaq no ndøtøndonáv, zoqa lampa asøzam nonqo vøtévibám, ma ndæwuøe.

⁶ Geté matev nøme ndøgo, ndozo-matanam, eqeieqeí. Zo Nikolas-gi paev ezoqam-qa matev, zðsanqawé. Até nó-a, no tiqa matev, nðsanqawé.

⁷ Gekha ezoqám ndego, gea ndømbogo, ndego

yà beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.

Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, no tae nanga nombó-etoám, vøløg, ta tae-te ndøgo, ezoqa khandi ndøzø-etoam, Mbumbukiam-qa Paladais manqei-te ndøya.”

Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Simina taon-te giyagam

⁸ Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Simina taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa ãv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqanek manqat ndégo temanqaté, ndego bugukhokhof vøgoam-a, vaev-te vøgoāt, ndego genanim neka nango vøkhandi:v. Ndego ãv gene-manqaté nqægo:

⁹ No zoqa potonam matev, mótenøté. Neka no mótenøté, zo gigiap-av ezoqám. Geté unimanqatín, nqova-te, zo gigiap kopoáv ndøzøgo. Neka no tiqa manqat mótenøté, ndigu zo ndingenøzoat. Nginik ekeza kha, Zu ezoqam me:vewé. Geté ndigu Mbumbukiam-gí ezoqám mbá. Ndigu Saitan-gí bawan ezoqám.

¹⁰ Matev ndøgo, zo avønin tozo-potonømem, møe mbogòném. Nqae! Nqova soqaqape, zo ezoqa nøme ndimbula-té genø-nqeisám, zo vøekhamás. Yaq zo khøuwa ten, zópotonumát. Geté zoqa unimanqatin matev-te, bazaføgakh-us ndøwaniáp, até ndøgó-a, zo løvøte etoam-qa tizøgoat. Yaq no zo yaq-fia khandi miavmiav nøzø-etoám.

11 Gekha ezoqām ndego, gea ndømbogo, ndego yā beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.

Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, ndego løvøte nøme, ndøgo tø-menas, kopømba mbaín, tøngiu.”

Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Pegamum taon-te giyagam

12 Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Pegamum taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa āv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqanek manqat ndégo temanqaté, ndego nakhag kaiya geøvap yaqyaq-us khobos-qapi ndimbogo. Ndego āv gene-manqaté nqægo:

13 No møtenøtén, ma ndøzøte-yage. Zo ndøgo tozoyagé, ma Saitan teqa kawa ezoqam-qa qonam nonqo ndømbogo. Geté zo unimanqatin matev no-te, bazaføgakh-us zogeawát. Zo naopøteáv, até ta khøuwa-te ndøgó-a, zo mokhote, ma Saitan nde:mia, Antipas gilaem, ndego unimanqatin ezoqam, ndego noqa yaq-te ezoqa ge:zømesimam.

14 Geté zoqa matev nøme-qa yaq-te, no khanakhanakh mbaín. Ta matev nqánek: Zo mokho-te, ezoqa nøme Balam-qá nømendim matev mbopavét, ndego Balak ge:-ometim, Izlael ezoqam āv kenétubām. Yaq ngenek, Izlael ezoqam, soqain-té geabenø-itubát. Lou ndøgo, ezoqa batae-te gi-aumam, betēloge-a, mambe betē-okho.

15 Zo mokho-te nandav, ezoqa nøme, ndigu Nikolas-gi paev ezoqam-qa nømendim matev ndimbopaev, tiqa matev até kopó.

16 Yaq nakembá, zo vøndo-qambúz. Mbain tøgoat, no ndøtøndonáv, nakhamas-té, ndigu ezoqa namba nakhag kaiya vøtnøfē, ndigu noqa manqanqa-te ngindu-fakhate.

17 Gekha ezoqām ndego, gea ndømbogo, ndego ya beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.

Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, no mana nombó-etoám, ta lou ndøgo, ndakin ndøkhonøwe. Neka no ndego nandi papaqa nombó-etoám. Iz ndakinak mo:peawé. Ezoqa nøme ta iz ndøgo, gé:zøtezák. Sate ndegó tené-otév, nandi tendapaz.”

Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Tiatila taon-te giyagam

18 Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Tiatila taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa áv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqanek manqat, Mbumbukiam-gé Yo ndømanqaté. Teqa bøi andé góina wageap me me:wageáp. Neka teqa zenda tokhotapak, andé auli gigiap bøi sanqatøve-us me me:gó. Ndego áv gene-manqaté nqægo:

19 No zoqa matev mótenötén, av ndøzøtematanam, neka zoqa kuku matev neka unimanqatin matev neka zoqa tøke matev ezoqa nøme-

te neka zo bazaføgakh-us ndozo-waniap. Neka no mótenötén, matev ndøgo, zo ndakin ndozo-matønumit, møndømø-løvuám, av bugukhokhof qazøtegoam.

20 Geté zoqa matev nøme-qa yaq-te, no khanakhanakh mbaín. Ta matev nqánek: Zo ndugu sævam, Zezebel, ndugu ekeza kha Mbumbukiam-gu manqa vevezam ezoqam nduivewe, sòzombo-takét. Tuqa nømendim matev mokho-te, ndugu nogi sasae ezoqam, gëtubumít. Ndigu mambe betē-okho-a, lou ndøgo, ezoqa batae-te gi-aumam, bëloge.

21 No bugukhokhof, khøuwa iz møembo-etoám, tundui-qambun. Geté ndugu poeveáv, mambe matev tu-ivav.

22 Nqáe! No enqoni nombó-etoám. Venanqeí nonqo-té gúsømbimát. Até ndigú-a, tu namba mambe gi:goam. Yaq ndigu nqosøgeap kandambaqape ndóndapém, ndigu tiqa manqa-zapa-te qambuzaneav tigoat, tu namba gi:goam.

23 Unimanqatín. No até ndigú-a, ndigu ande av tugi nakheis ndi:gu, tuqa matev ndimbopae, pakhapakha nøzøkhaná. Yaq Klisten bawabawan ate ndi:gu, tinízøtéz ndøgo: No ezoqam-qa matavap neka poev mótenötén. Yaq no zo ezoqa kopokopo-te, ate ndøzøte:go, yaq-fia áv tøtégót, av zo matev ndøzøte-matanam.

24 Geté zo ezoqa nøme, Tiatila taon-te ndozoy-age, zo tuqa nømendim manqat ndapeáv, ndøgo ezoqa nøme, Saitan-qa mokho manqat ndimbo-akhayam. Yaq no zo viniv nøme nøzø-etoamák.

Geté no sa nqánek qazø-eín:

²⁵ Zoqa unimanqatin matev nandøzøgo, føgøføgakh até vøgeawát, atema no banøgeav.

²⁶ Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, neka noqa poev tembopavat, atema vaev-te, no ndego kawa iz nombó-etoám.

²⁷ Yaq ndego bawabawan gezømbó-kawaevtát. Bazaføgakh-ús. Teqa khamokh, auli khamokh ndøgoát. Yaq ndego bawabawan andé ganda pot me mé:møkuimát, ndigu teqa manqat sa tinqagimat.

²⁸ Kawa iz tæmbo-etoam, até kopó, av no Tat genømbe-etoam. Neka no teqa føi khamokh, pave ndukuam nombó-etoám.

²⁹ Gekha ezoqām ndego, gea ndømbogo, ndego yà beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.”

3

Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Sadis taon-te giyagam

¹ Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Sadis taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa áv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqanek manqat ndégo temanqaté, ndego Mbumbukiam-ge Nqova seven neka nduku seven ndimbogo. Ndego áv gene-manqaté nqægo:

No zoqa matev mótenötén, av zo ndøzøtematanam. Ezoqa áv gini-manqaté nqáego: Zo ndozoyágé. Geté zo mózo-pakhaéz.

2 E-mozosúz. Zoqa unimanqatin matev-qase, sua ndøzøgo, é-bezømbo-føgøføgakhám. Soqaín ndøgo, ate nonqo sa tømøzø-navøem. Zapa ndøgo, no áv qateqeiví nqáego: Matev ndøgo, zo ndozo-matanam, noge Mbumbukiam-qa bøi-te, ndaføyamba-qapé mbá.

3 Gèmbo-mataváp, av Mbumbukiam-qa Manqat gi:zømesimam, manqat ndøgo, zo qazoyogem. Gèmbo-paevém, neka vøndo-qambúz. Zo tiawead tøgoat, yaq no andé aqonam ezoqam me nötégeáv. Neka zo zötézøtezák, gekha khøuwa-té, no tøtøndonav.

4 Geté ezoqa kopokopo, zo Sadis Klisten bawan mokho-te, ndigu tiqa ndabua-te, khavim mbaín. Yaq ndigu no namba nití-okhoát, ndabua papaqa-papaqa vø-uzupát. Matev av nqáego eqeieqeí. Zapa ndøgo, ndigu manqa-zapazapa mbaín.

5 Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, ndego ndabua papaqa, áv tené-uzupát. Neka no teqa iz, khandi mbuk-te ndøpeawap, nombó-evøzamák. Yaq no teqa yaq-te, noge Tat-qa bugug-te neka tegi enzol ezoqam-qa bugug-te, áv qaté-unimanqatín nqáego: Ndego nogé ezoqám.

6 Gekha ezoqám ndego, gea ndømbogo, ndego yà beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.”

*Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te,
ndigu Filadelfia taon-te giyagam*

⁷ Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Filadelfia taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa āv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqanek manqat ndégo temanqaté, ndego ezoqa ndaføyamba-qape neka unimanqatin-qape, ndego Deivid-gi mboqog mboqogim nonqo ndegeazoat. Gekha mboqōg ndigu, temboqozo, ezoqa kopømba mbaín, nqawa tetokaz. Neka gekha mboqōg ndigu, tetokaz, ezoqa kopømba mbaín, nqawa temboqozo. Ndego āv gene-manqaté nqægo:

⁸ No zoqa matev mótenötén, av ndøzøte-matanam. No mótenötén, zo bazaføgakh khapémbá. Geté zo noqa nømendim manqat, mózombo-pavám neka noqa yaq-te naopøteáv. Yaq nqáe! No zo mboqog, móezø-mboqozó. Yaq ezoqa kopømba mbaín, nqawa tetokaz.

⁹ Nqáe! Ezoqa ndigu, Saitan-gi bawan ezoqam ndigu, gete ndi:khavozam neka ekeza kha Zu ezoqam ndi:vewe, no ndigu ezoqam, zo-té qatøndó-khofotáz, ekeza kha, zoqa zenda tokhotapak-qa megemege-te, manqeи betëlaem. Yaq ndigu ndømatøvemém, av nqægo, no kukú zo-te.

¹⁰ Zo noqa manqat mózombo-pavám, av qazømbe-ein nqægo, bazaføgakh-us tozwaniapat. Yaq nqanek viniv-qape manqeи-qape-te tøfakhan, ndøgo manqeи-qape ezoqam ate ndi:gu

tækhamasimat, no zo ndækhandí:z.

¹¹ No avønín notøndónáv. Até vøgeawát ndøgo, ndøzøgo. Soqaín ndøgo, ezoqa zoqa yaq-fia, ndøgo Mbumbukiam zo etoam-qa ndezøgo, te:vibam.

¹² Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, no ndego noge Mbumbukiam-qa khoev-te, nandi uk nówuáo. Ndego ma gé-ivavák. Ezoqa kopømba mbaín tendaf, ma nde:wuowe. Yaq no te-te, noge Mbumbukiam-qa iz, notó-peawám, neka noge Mbumbukiam-qa taon-qa iz, vøtó-peawám, ndøgo Zelusalem taon ndakinak, noge Mbumbukiam-te, yan-te tøndovis, neka noqa iz ndakinak vøtó-peawám.

¹³ Gekha ezoqām ndego, gea ndømbogo, ndego yà beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.”

Evezøza-qa Manqat, Klisten bawan ezoqam-te, ndigu Laodisia taon-te giyagam

¹⁴ Yaq Evezøza manqat nøme genø-ein, “Klisten bawan ezoqam, ndigu Laodisia taon-te ndiyage, tigi enzol ezoqam, pepa áv qoqombøé-peawám nqægo:

Nqanek manqat, ndégo temanqaté, ndego unimanqatin ezoqam ndego, ndego ‘Amen’ ndimbo-akhayam. Ndego bøi vizu ezoqam eqeieqeí, neka manqat ate ndægo, ndemanqate, unimanqatín. Ndego gigiap ate nqægo-qá zapá, Mbumbukiam gekhakheinam. Ndego áv gene-manqaté nqægo:

15 No zoqa matev mótenötén, av zo ndøzøtematanam. No mótenötén, zoqa Klisten matev-te, zo tatás mbá, neka zo até vatáp mbá. Noqa poev nqánek: Zo uni tatas-in ndøgó, o, zo uni vatap-in vøgo.

16 Geté zo livin-qasé qazotu-waní. Zo ambá av nqægo, tatas o vatap. Yaq nakémbá, no nqozáb, zo. Zoqa mokhov, soqaín, no-te.

17 Zo áv qazøte-manqaté nqægo, ‘Ni kopømbá. Ni andé gigiap kopoav ezoqám. Ni khakhambaenteáv.’ Geté zo viní. Zo khakha-mbá. Zo qámbá, Mbumbukiam-te. Zo andé gigiap-av ezoqám. Neka zo andé bøi kopøitáp neka andé ndabua-yáv. Geté zo zøkezan matavapøteáv.

18 Yaq nakémbá, noqa guguna manqat zo-te, nqánek: Žo vøndozáv, andé gol me zøtéwiim note, gol ndigu gøinam-te uni gi:-bæbæs-ez. Yaq zo uni gigiap-kopoav-ezoqam-in zógoát. Neka até ndabua papaqa-papaqá-ya, vozowí. Yaq zo nqanek ndabua tozo-uzam, zo mivi sekemba zógoák, zo ndabua-yav nandozogo. Neka até mulømula, bøite giam nonqo vozowílm. Yaq zo kopømbaqapé, tozo-kewagat.

19 Gekha ezoqám ndigu, no kuku nqanøgo ti-te, no nøzø-ponqomatún, neka manqa nqázø-løvüät. Yaq nakémbá, zo vøqambúz, neka tatas ndøgó, Klisten matev-te.

20 Nqáe! No mboqog tambáv qatoyá neka nqató-khaneam. Gekha ezoqám ndigu, noqa khaneam tiyogem neka mboqog vønømbó-

mboqozonām, no ndøtøndo-ón, neka lou namba vøtlög.

²¹ Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, av no qate-tømbua, no ndego kawa iz nombó-etoám. Yaq ndego no namba kawa ezoqam-qa qonam nonqo-té qeitó-qonavát, ate av-té, no Tat namba, kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te nqati-qonøve.

²² Gekha ezoqām ndego, gea ndømbogo, ndego yà beyogé, av Mbumbukiam-ge Nqova, Klisten bawan vinivinimba-te nde:manqate.”

4

Mbumbukiam yan-te, iz ande áv kimbøē-eqawat

¹ Taqa zita-te, no qækewag, nqáe! No yan-te nqo:go, mboqog nøzømét. Mboqozoát. Yaq wag ndøgo, no bugukhokhof ande kipi me qate-ewag, no ndakin áv qanømbe-eín nqægo, “Qàndoqavíg, nqanek. Yaq no matev tøtéqamákh ndøgo, taqa zita-te tøfakhanam. Ndøgo bøfakhanám.”

² Yaq Mbumbukiam-ge Nqova, até gendego, no vøndapan. Yaq nqáe! No yan-te ndøgo, kawa ezoqam-qá qonam nonqo nøqeív, ezoqam vó:qotam.

³ Ndego ezoqam, qonam nonqo-te go:qotam, bugug andé nandi khagi-us momotáp. Nandi nøme-qa iz, zaspá. Ndigu khakhavá. Neka nøme ndigu, kanilién. Ndigu køkóuk. Neka khakhava vøfaleam. Qonam nonqo ùnime:-khawagát. Khakhava ndøgo, taqa khagi andé nandi nøme-qá khagí, iz emelal nqambogo. Momotap-ús.

4 Ta qonam nonqo, qonam nonqo tuenti-foa nøme, møndø-khawagát, yaq ta qonam nonqo nøme-te ndo:go, megetapak tuenti-foa vō:qonavam. Ndigu ndabua papaqa-papaqa ndø-uzupám neka kawa-te, kawakawa-za-qa gol wawaq vō:-uzupam.

5 Qonam nonqo kopo-te ndøgo, livi qøuwuøyam, ndand ndovøimám neka vøndō-møkunimam, neka xo vøndōwagam. Ta qonam nonqo megememege-te ndo:go, mogenda-pakha ndø-asazám. Waev-ús. Sevén ate qægoam. Nqanek mogenda-pakha seven, Mbumbukiam-gí Nqova sevén.

6 Qonam nonqo kopo-qa megememege-te ndo:go, andé ndaola me me:goám. Taqa ibøkha andé glás. Unime:-bæbæs.

Yaq ta qonam nonqo-qa avønin-te ndøgo, khandi gigiap foa vø-ogitavam. Nginik khandi gigiap foa, tiqa kha ate qazømbe-goam, bøi-us mbá, megememege-te nekā zita-te.

7 Khandi gigiap nøme, teqa bugug andé layón. Neka nøme ndego, ge-menas-ev, ndego andé kao anganeám. Neka nøme ndego, ge-misika-ev, teqa bugug, andé ezoqam-qá bugúg. Neka nøme ndego, ge-foa-ev, ndego andé koyám. Gèløvuvát.

8 Nginik khandi gigiap foa ate gi:goam, taf-ús. Taf siks-síks qazøgoam. Até taf-té-a, bøi vøzøgoam, mumat-te nekā mokho-te. Ndigu pusup mbaín. Pavpave nekā lovølova, ndigu āv gini-manqatatún nqægo,

“Ndaføyamba-qapé. Ndaføyamba-qapé.

Evezøza Mbumbukiam, ndego bazaføgakh ate
 ndægo ndømbogo,
 ndego gegoam
 neka ndego ngego
 neka ndego ngegeav,
 Ngenek ndaføyamba-qapé.”

9 Nginik khandi gigiap foa, Mbumbukiam
 gimbo-vizumemin neka iz vømbō-eqanimin neka
 ike manqat vømbō-einimin, ndego qonam nonqo-
 te ndo:qomat, ndego miavmiav ndeyage,

10 yaq ndigu megetapak tuenti-foa, teqa
 megemege-te ndo:go, ndego qonam nonqo-te
 ndo:qomat, ekeza kha, manqeい me:laemín, vømbō-
 vizumemin, ndego miavmiav ndeyage. Yaq ndigu
 tiqa kawa ezoqam-qa wawaq, qonam nonqo-qá
 megemege-té ginø-awamín, manqat vø-einimin,
11 “Nigi Evezøza neka Mbumbukiam!

Qo ezoqa eqeieqeí.

Iz eqawat matev neka vizap matev neka
 bazaføgakh, qoqa begó.

Zapa ndøgo, gigiap ate ndægo, qo qokhakheinám.

Qoqá poev-té qanøfakhán neka qoqá poev-té
 qagó.”

5

Pepa løvøyat neka Sip Nakhasam

1 Yaq no tæqeív ndøgo: Ndego qonam nonqo-te
 go:qotam, teqa nakeamo zenda-te, pepa løvøyat
 ndøndapám. Ta pepa løvøyat ndøgo, peawap
 yaqyaq-ús neka ndøgo gètokám. Ndavánd

qane-tokeapám. Sevén ate gi:goam. ² Yaq no enzol ezoqam bazaføgakh-qape no-omét. Kandambaqapé møndæ-akhá. Av gene-akhá nqægo, “Gekha ezoqâm ndego, ezoqa eqeieqei, nginič ndavand tekoqogim neka pepa løvøyat vó-mboqoā?”

³ Geté ezoqam mbaín, yan-te nqo:go o manqeい-
qape-te nqanek o manqeí mokho-te nqøugu,
ndego kopømba ndøgo, pepa løvøyat temboqoa
neka manqat vóqeiv, mokho-te ndøu-peawap.

⁴ Yaq no nøvín. Eiv baza møndønøpós, qæ-
eivat. Zapa ndøgo, ezoqa eqeieqei kopo mbaín,
ndego pepa løvøyat peawap-us temboqoa, mokho-
te ndøugu vóe-qeiv.

⁵ Geté megetapak ezoqa kopo, āv genømbe-eín
nqægo, “Ndø-eiv. Nqáe! Ezoqa kopo ndégó.
Ezoqa ndégo, ndego Saitan getømbuiu. Ndego andé
Layón. Zuda khagua bawan mokho-té gunu:gú.
Deivid-gé zeó. Ndego kopømbaqapé, ndavand
seven tekoqogim neka pepa løvøyat vó-mboqoā.

⁶ Yaq livin-mba ndøugu, ma qonam nonqo
qægoam, no Sip Nakhasam no-omét. Khandi
gigiap neka megetapak, ùnime:-ogitavát. Sip
Nakhasam ndego, løvøwe bugug ndøkewagám.
Teqa kawa-te, ndego auli seven mbogoám,
neka bøi seven vømbøgoam. Bøi seven ndøgo,
Mbumbukiam-gí nqova sevén. Ndigu nqova
ndígu, Mbumbukiam manqeí-manqeí ate nqægo
gekhofosam.

⁷ Yaq ndego Sip Nakhasam, tenøwáv ndøgo,
pepa løvøyat, teqa nakeamo zenda-te vøndap,

ndego kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te go:qotam.

⁸ Yaq ndego pepa løvøyat gendap, ndigu khandi gigiap foa neka megetapak tuenti-foa, teqa megemege-te ndo:go, ekeza kha, manqeи me:laém. Nginik ezoqa kopokopo ate gi:goam, ouv qaqaem nonqo, møndøzø-goám, ande gitá, neka gol ndis vøzøgoam. Ta gol ndis-te ndøugu, gigiap sisip mbomømboma ndømboqotupát. Khøifa sisip mbomømboma, qando-fakhatam, ndøgo Mbumbukiam-gí ezoqam-qá guliguli manqát.

⁹ Yaq ndigu ouv ndakinak ndøqaqaemám. Sip Nakhasam-té. Ouv áv gimbøe-qaqaeam nqægo: Qo ezoqa eqeieqe-i-qapé.

Qo kopømbaqapé, nqanek pepa løvøyat to-qondap neka ndavand nditøkebap, voqó-koqogim.
 Zapa ndøgo, qo qakeza kha qonqonqotáv, vølaqabem,
 neka qakeza kouk mokho-te, qo
 ezoqa bawan vinivinimba
 neka manqat vinivinimba
 neka manqeи vinivinimba
 neka ngusu vinivinimba voqōwi,
 ndigu Mbumbukiam-gi betëgo.

¹⁰ Qo ndigu kawa iz qozø-etoám
 neka Mbumbukiam-gi iziz ezoqam voqō-abam.
 Yaq ndigu nigi Mbumbukiam mbósasaetát,
 neka manqeи-qape ezoqam vøzømbó-kawaeztät.”

11 Yaq no enzol ezoqam nøzømét, neka tiqa manqa wag vøe-ewag. Enzol ezoqam kopoav-qapé. Taosen-taosen ndøgoám. Gevebumav-qapé. Nginik enzol ezoqam, qonam nonqo neka khandi gigiap foa neka megetapak, ùnime:-khøogavát.

12 Ndigu ouv ndøqaqaemám. Gèzømbo-eqavát. Ouv áv gini-qaqaemám nqægo,
“Sip Nakhasam ndego, gilaem,

bazaføgakh neka gigiap ate ndægo neka matavap loloakh neka megeat matev neka vizap matev neka iz eqawat matev neka khanakhanakh manqat, teqa ndégo tabegó.
Matev av nqægo eqeieqeí.”

13 Yaq tæ-ewág ndøgo: Gigiap ate ndi:gu, yan-te ngo:go neka manqe:i-qape-te ngigu neka manqe:i-qape mokho-te ngu:gu neka ndaola-te ngigu, ouv ndøqaqaemám. Av gini-qaqaemám nqægo,
“Ndego qonam nonqo-te ndo:qomat

neka Sip Nakhasam, khanakhanakh manqat neka vizap matev neka iz eqawat matev neka bazaføgakh tiqá.

Miavmiáv.”

14 Yaq ndigu khandi gigiap foa gindu-qavøinam, “Amén. Nqanek manqat unimanqatín.” Yaq ndigu megetapak, ekeza kha, manqe:i me:laém, Mbumbukiam, Sip Nakhasam namba, vøzøvizam.

6

*Sip Nakhasam, ndavand siks, pepa løvøyat
qætokam, gekoqogim*

¹ Yaq no tæqeív ndøgo: Ndego Sip Nakhasam, ndavand seven, ndigu pepa løvøyat-te gitøkebupam, bugukhokhof kopo ndøkoqozó. Yaq tæ-ewág ndøgo, ndigu khandi gigiap foa, kopo nøme, gè-akhá. Teqa manqat andé ndand me me:nqøóz. Áv gene-akhá nqægø, "Vøndoqáv."

² Yaq no qækewag, nqáe! Hos papaqa ndøyám, ezoqam vō:qotam. Ngenek ezoqam, føif mbo-goám. Yaq ndego, kawa ezoqam-qá wawaq mbo-etøomém, sasa ndøwav. Nakhag ezoqam nømé namba mé:nøfé, vózitág.

³ Yaq ndego Sip Nakhasam, ndavand kopo nøme vøkoqozo. Ndakin ndavand gèmbo-menas-éz, gekoqogim. Yaq ge:koqozo, no khandi gigiap nøme, ndego ge-menas-ev, teqa wag, áv qambøe-ewág nqægø, "Vøndoqáv."

⁴ Ndego nqanek manqat ge-ein, yaq hos nøme ndofakhán. Køkóuk. Ezoqam ndego, go:qotam, Mbumbukiam bazaføgakh mbo-etoám neka nakhag kaiya kandambaqape vømbō-etoam. Ndego manqe-i-qape-te, sambi matev bëmøkhofá, yaq ezoqa yaqyaq-a pakhapakha betē-khaneam.

⁵ Yaq ndego Sip Nakhasam, ndavand kopo nøme vøkoqozo. Ndakin ndavand gèmbo-misika-éz, gekoqogim. Yaq ge:koqozo, no khandi gigiap nøme, ndego ge-misika-ev, teqa wag, áv qambøe-ewág nqægø, "Vøndoqáv."

Yaq qækewag, nqáe! Hos kikis ndøyám. Ezoqam ndego, go:qotam, teqa zenda-te, viniv qeivi nonqo ndøndapám. ⁶ Yaq no manqa wag nøme nø-ewág. Khandi gigiap foa mokho-té abetøndo-fakhán. Áv

qande-eín nqægo, “Vøqáv. Ezoqa lou-av yage matev qomøzø-etoám. Yaq lou-qa fia gékhoulwé. Wit-qasi toqowi, ande av 1 kilogrem ndi:gu, tiqa fia, khøuwa kopo sasae-qá yaq-fiá. Neka até flawa nømé-a, bali, tiqa fia kandambá. 3 kilogrem toqowi, tiqa fia, khøuwa kopo sasae-qá yaq-fiá. Geté oliv tae neka waen tae ndøngiú!”

⁷ Yaq ndego Sip Nakhasam, ndavand kopo nøme vøkoqozo. Ndakin ndavand gémbo-foa-éz, gekoqogim. Yaq ge:koqozo, no khandi gigiap nøme, ndego ge-foa-ev, teqa wag, ãv qambøe-ewág nqægo, “Vøndoqáv.”

⁸ Yaq qækewag, nqae! Hos nøme ndøyám. Ngusum gémbo-khavøéz. Ezoqam ndego go:qotam, teqa iz Løvøté, neka løvøte manqeï vømbøpavam. Ndigu Mbumbukiam bazaføgakh zø-etoám. Ezoqa ndøzitág. Manqeï-qape ezoqam ate ndi:gu toqo-qaqab, vømø-bawan-foa-éz, yaq bawan kopo ndigu, bèzitág, vøpakhaéz. Nakhag kaiya neka ifin matev neka enqoni neka søvakha gigiap khobokhobós giní-zitagát.

⁹ Yaq ndego Sip Nakhasam, ndavand kopo nøme vøkoqozo. Ndakin ndavand gémbo-faev-éz, gekoqogim. Yaq ge:koqozo, no ezoqam-gí nqova nøzømét. Nginik nqova, Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo lou-qase mokho-té gunu:goám. Ezoqam ndígu, ta zapaya ndøgo gi:zitagat, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat vøgeatam-a, ezoqa Yesu-qa yaq-te vøe-zømesimam.

¹⁰ Nginik gè-akhaemám. Wag gèzømbo-eqavát. Av gini-akhaemám nqægo, “Kawa ezoqam

ndaføyamba-qape neka unimanqatin-qape! Gê, qo manqei-qape ezoqam, manqa ovøyam-te gekha khøuwa-tē qoté-āb, niqa yaq-fia voqótā, ti-te ndigu, gizitangam?”

¹¹ Yaq ndigu ezoqa ate gi:goam, ndabua papaqa-papaqa zø-etoám. Neka ndigu áv gizømbe-eín nqægo, “Elavøqase até vøkhæ-keogé. Kopømba ande av Klisten ezoqam-gi qaqa ezoqam, zo ge:zitag, ndigu até zogi sasae kopo ezoqam neka zøfuap nømé-a, bøtøkho-zitág. Yaq ndigu ezoqa ate ndi:gu tumuzitag, av Mbumbukiam matavap ge:ve, ndego zoqa yaq-fia ndøgo tenøtá.”

¹² Yaq no tæqeív ndøgo: Ndego Sip Nakhasam, ndavand kopo nøme vøkoqozo. Ndakin ndavand gømbo-siks-éz, gekoqogim. Yaq manqei gøkukuvøém. Kandambá tantáv. Neka khøuwa vøkesæv. Andé tekhovot kikis-qape me me:goám. Neka løvøyak sège-køkouk-év. Andé kóuk.

¹³ Neka nduku ndigu yan-te go:goam, manqei té ginøpomóz. Kopømba ande av fig tae nanga pospos ndi:gu, tae-te gindu-vinginimin, khamøe bazaføgakh-us-qape qando-vumain, áv tindipomóz.

¹⁴ Yaq yan andé pepa løvøyat me me:løvønumát, vømø-navøem. Olol neka manqei bawabawa ate qægoam, sège-nøzøvøém, ma qægoam.

¹⁵ Yaq ezoqa ewaqape, oskiá ndøgo, manqei-qape kawakawa-za o gekha megetapak nøme gigoam, o nakhag kawakawa-za o gigiap kopoav

ezoqam o iz-akhayapak o yaq-fia mbain sasae ezoqam o gekha ezoqa nøme vøgoam, ndigu manqeい nqa neka olol nandí gini-otønám.

¹⁶ Yaq ndigu, olol neka nandi-te, áv gini-akhaemám nqægo, “Vøndo-o:áz, ni vø-khonombam, te-te ndego, kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te ndo:qomat neka Sip Nakhasam-qa qaqa-te.

¹⁷ Zapa ndøgo, tiqa qaqa khøuwa kandambaqape møndøndáp. Yaq gê, gekha ezoqäm møkhandi:z?”

7

144 taosen Izlael ezoqam, Mbumbukiam-qa khakhatap gi-upøgim

¹ Nqanek qame-navøem, yaq enzol ezoqam foa nøzømét. Manqeい-qape-qá vavap foa-té giwaniapám neka manqeい-qape-qa khamøe foa vøgeageapam. Tini-geageapám ndøgo: Manqeい-qape-te neka ndaola-te neka leg-te, khamøe bevùmá.

² Yaq enzol ezoqa nøme vøe-omet. Khøuwa fakhanám genøgeavún, Khandi Mbumbukiam-qa khakhatap gone nonqo vøndapavun. Yaq ndego, ndigu enzol ezoqam foa, ndigu Mbumbukiam bazaføgakh gezø-etoam, manqeい-qape neka ndaola tingi:nam, kandambaqapé møndøzømbe-akhá.

³ Av gezømbe-akhá nqægo, “Manqeい-qape neka ndaola neka leg, naqanøká ndøngi:nám. Ni nigi Mbumbukiam-gi sasae ezoqam, tiqa kawa-pap-te, khakhatap bžizømbøkhæ-awám.”

⁴ Yaq no āv qate-ewág nqægo: Ezoqa ndigu khakhatap gi-upøgimat, ndigu 144,000 ezoqám. Ndigu Izlael khagua bawabawan-te ate ndægo, āv gindi-uminimát nqægo:

⁵ Zuda khagua bawan-te: 12,000.

Neka Luben khagua bawan-te: 12,000.

Neka Gad khagua bawan-te: 12,000.

⁶ Neka Asa khagua bawan-te: 12,000.

Neka Naftali khagua bawan-te: 12,000.

Neka Manase khagua bawan-te: 12,000.

⁷ Neka Simeon khagua bawan-te: 12,000.

Neka Livai khagua bawan-te: 12,000.

Neka Isaka khagua bawan-te: 12,000.

⁸ Neka Zebulon khagua bawan-te: 12,000.

Neka Zosef khagua bawan-te: 12,000.

Neka Benzamin khagua bawan-te: 12,000.

Ezoqa bawan-qape, Mbumbukiam-qa qonam nonqo-qa megemäge-te go:waniapam

⁹ Nqanek qame-navøem, yaq nqáe! No ezoqa bawan-qape nøqeív. Ezoqa kandambá tintív. Kopømba mbaín, toqo-gevebam. Ezoqa ngusu vinivinimbá neka bawan vinivinimbá neka manqei vinivinimbá neka manqat vinivinimbá. Ndigu kawa ezoqam-qá qonam nonqo neka Sip Nakhasam-qá megemäge-té gono-waniapám. Neka ndigu ndabua loloakh papaqa-papaqa vø-uzupam neka epek vø-upøgeapam.

¹⁰ Ndigu kandakandá møndæ-akhaemám. Av gini-akhaemám nqægo, “Ezoqam-qa khandi:zat matev, nikeza Mbumbukiam-té qando-fakhaté,

ndego kawa-qa qonam nonqo-te ndo:qomat, neka
Sip Nakhasam-té qando-fakhaté.”

¹¹ Yaq enzol ezoqam ate ndi:gu, ndigu kawa-qa
qonam nonqo neka megetapak neka søvakha gi-
giap foa gi-ogitavat, ndigu kawa-qa qonam nonqo-
qa megemenge-te, ekeza kha, manqeи me:laém,
tiqa bugug até manqeи-té, Mbumbukiam vømbō-
vizumem.

¹² Av gini-manqatát nqáego,
“Amén.

Khanakhanakh manqat
neka iz eqawat matev
neka matavap loloakh
neka ike manqat
neka vizap matev
neka bazaføgakh
neka megeat matev,

ndøgo nigi Mbumbukiam-qá. Miavmiáv.
Amén. Nqanek manqat unimanqatín!”

¹³ Yaq ndigu megetapak, ezoqa kopo genøbevap,
“Nginik gekha ezoqám, ndabua papaqa-papaqa
loloakh ndi-uzap, neka gekham-té ginø-geavun?”

¹⁴ Yaq qambo-qavøiu, “Khanánqa! No
nøtenateáv. Geté qo áboqote-qatéq.”

Yaq genø-ein, “Nginik ezoqam ndígu, viniv
kandambaqape-te gindu-fakhaz. Ndigu tiqa nd-
abua, Sip Nakhasam-qá kóuk ginisungúz, yaq
ndøgo vøzø-papaqa-papaqawam.

¹⁵ Yaq nakémbá, ndigu Mbumbukiam-qá
megemege-té gono-waniáp, ndego kawa ezoqam-
qa qonam nonqo-te ndo:qomat, pavpave nekā

lovølova, teqa khoev-te ndimbovizap. Ndego ezoqam, kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te ndo:qomat, gezømbó-khakhazumát. Andé palai me zømbé-khafúz.

¹⁶ Yaq ndigu ifin nango gezóvinák neka ibøkha naq ma gezópapák neka khøuwa tatas o gekha tatas nøme ndøgo, kha ma gezótayák.

¹⁷ Zapa ndøgo, Sip Nakhasam ndego, livin-mba ndu:mia, ma qonam nonqo ndægo, ndego tigí sip keoge ezoqám. Yaq ndego kea kumbutøve-té genø-itúb, ta ibøkha-te ndøgo, ezoqa khandi ndøzø-etoam. Yaq Mbumbukiam tiqa bøi-te, bøi einu ate ndægo, gezó-vuogím.”

8

*Yesu, ndego Sip Nakhasam, ndavand seven,
vaev gekoqozo*

¹ Sip Nakhasam, ta ndavand seven ndigu, pepa løyøyat-te gitøkebupam, vaev gekoqozo, yaq susú sege-wagát. Ande āv haf awá ndægó.

² Taqa zita-te, no enzol ezoqam nøzømét. Sevén ate gi:goam. Mbumbukiam-qá megemege-té gono-waniapám. Yaq ndigu enzol ezoqam seven, kipi kopo-kopo zø-etoumát.

³ Yaq enzol ezoqa nøme, tendowáv ndøgo, gol ndis, gigiap sisip mbomambaqape mboqotam nonqo, vøndøndap. Ndego Mbumbukiam-te etoam matev gone nonqo lou-qase avøninté genø-itán. Yaq ndego gigiap sisip mbomambaqape mboqotam nonqo mbo-etøomém. Kandambá. Ndego Mbumbukiam-te, etoam matev

betegó, Mbumbukiam-gi ezoqam ate ndi:gu-qa guliguli manqat namba, ndøgo gol lou-qase-te, kawa ezoqam-qa qonam nonqo-qa megege-te.

⁴ Nqanek gigiap sisip mbomambaqape, ndego enzol ezoqam teqa zenda ge:geatam, taqa khøifa, Mbumbukiam-gi ezoqam-qa guliguli manqat namba, Mbumbukiam-té qanøqvavíg.

⁵ Taqa zita-te, ndego enzol ezoqam, nqanek gigiap sisip mbomambaqape mboqotam nonqo ndis, gèndáp, góinam wageap-us vøu-nqeitav, ndøgo lou-qase-te qagoam, ma Mbumbukiam-te etoam matev gi:goatun. Yaq ndego até gendego, ta gol ndis góina wageap-us, manqei-qape-té genø-ogí. Yaq ndand møkunim neka xo neka vøiyam neka manqei kukuvøem ndøfakhán.

Enzol ezoqam kipi gikhambøemat

⁶ Ndigu enzol ezoqam seven, møndø-khakheinám. Kipi seven ndøkhambøemét.

⁷ Yaq ndego bugukhokhof enzol ezoqam kipi gekhamba, manqei-qape-te qæ ais-us ndølanqá neka góinam vøndø-o:a. Kóuk namba me:nokhogeapát. Manqei-qape toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misikā, yaq qatoat kopo, gèlonqotám. Yaq até lég-a, toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misikā, yaq qatoat kopo, gèlonqotám. Neka gagayag ate ndægo vølonqotam.

⁸ Yaq enzol ezoqa nøme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-menas-éz, kipi gikhambøemem. Yaq ndaola-te, gigiap ndø-ogiím. Ndøgo andé olol kandambaqape wageap-us

bugug me me:kewagám. Ndaola toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misikā, yaq qatoat kopo sège-enénd, vømø-kouk.

⁹ Yaq sòvakha gigiap ate ndi:gu, ta kewan qatoat-te gu:yagam, gèpakhaéz, neka khagua ate ndægo, ta kewan qatoat-te qabøetupam, vøsoqøsoqoam.

¹⁰ Yaq enzol ezoqa nøme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-misika-éz, kipi gikhambøemem. Yaq nqova mbaín, yan-te, ndukuam kandambaqapu ndobøiáv. Andé mogenda me me:wageapám. Kea qaqqæap neka kea kumbutap ate ndægo, toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misikā, yaq qatoat kopo-té gunø-bøiáv.

¹¹ Ngunuk ndukuam, iz Khaqain-Qapé. Ibøkha ate ndægo, toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misikā, yaq qatoat kopo, gèkhaqá. Yaq ezoqa kandambá, gipakhaez, ibøkha gi-izumam. Zapa ndøgo, ibøkha ndøgo, gèkhaqá.

¹² Yaq enzol ezoqa nøme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-foa-éz, kipi gikhambøemem. Yaq nqova mbaín, khøuwa neka løvøyak neka nduku toqo-qaqab, vømø-qaqageap-misika-éz, qatoat kopo ndøgo, beawap mbaín. Møndøzø-navøém. Neka lova neka paveat toqo-qaqa, vømø-qaqageap-misikā, yaq qatoat kopo ndøgo, waev mbaín.

¹³ Nqanek qame-navøem, yaq no koyam nomét. Khaiya ová gono-løvuvát. Ndego kandambaqapé møndæ-akhá. No teqa manqat, áv qate-ewág nqægo, “Møndø-soqoéz. Møndø-soqoéz, ndigu ezoqam, manqe-i-qape-te ndiyage, enzol

ezoqa misika nøme, kipi tikhambøemem. Ti-te ndigu, unimé:-soqá.”

9

Enzol ezoqam ge-faev-ev, kipi gekhamba

¹ Yaq enzol ezoqa nøme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-faev-éz, kipi gikhambøemem. Yaq no ndukuam no-omét. Ndugu yan-te guogoam, manqeí-qape-té gunø-bøiáv. Yaq ndugu mboqog mboqogim nonqo mbo-etøomém. Manqeí ozu vaev mbain mboqogim nonqó.

² Yaq manqeí ozu vaev mbain gumboqoa, khøifa ndofakhán. Ta khøifa ndøgo, andé góinam kandambaqape-qá khøifá. Khøuwa waev neka khaiya sège-bøivún, ta khøifa zapaya ndøgo, manqeí ozu vaev mbain-te qando-fakhatam.

³ Yaq ta khøifa mokho-te ndøugu, bamøkhokeakh ndofakhatám, kopoav-qapé, manqeí-qape-te vøpanqanim. Yaq ndigu andé lakalaka-qá bazaføgakh me:ndapém.

⁴ Ndigu áv gizømbe-eín nqægo: Gagayag neka tae neka gekha gigiap nøme, manqeí-te ndøpøet, bengi:nám. Geté ezoqam mba bengiæzó. Ezoqam ndigu tingiæzó, ndigu tiqa kawa-pap-te, Mbumbukiam-qa khakhatap mbain ndigu.

⁵ Mbumbukiam ndigu bamøkhokeakh takeáv, nginik ezoqam tizitag, vøpakhaëz. Geté ndigu løvøyak faev, sa nqosøgeap bezø-etoám. Taqa nqosøgeap ndøgo, kandambá. Kopømba ande av lakalakoam tuqataq, taqá nqosøgeáp.

6 Ta løvøyak faev mokho-te ndøgo, ezoqa løvøteqa, ndøvawát. Geté ma géqeivimák. Ndigu pakhaezat-qa, ndøgoát. Geté kopømba mbaín tipakhaez. Løvøte é-ndøvuáo.

7 Nginik bamøkhokeakh, andé hos bugug me me:kewagám, nakhag nonqo gikhakheinøvemín. Tiqa kawa-te, andé kawa ezoqam-qá gol wawaq me zømbogoám, neka tiqa bugug andé ezoqam-qá bugúg.

8 Tigi izum, andé sakheis-gí izúm, neka tigi khayam, andé layon-gí khayám.

9 Tigi savim-te, sanqava khakhazam nonqo ndøuzupám. Taqa bugug andé auli gigiap sanqava khakhazam nonqó. Neka tiqa khavøi u, andé hos kopoav-qá wág, manqeи khagua wil-us tilivupit, nakhag-qa tibøtit.

10 Tiqa otøgeam nonqo, okho-té qazøgoám. Andé lakalaká. Yaq ezoqa ndøgo tizømbí-otøgimát, løvøyak faev mokho-te.

11 Tigi kawa ezoqam, ndégo, enzol ezoqam, ndego manqeи ozu vaev mbain ndembo-keoge. Teqa iz, Iblu manqat-te, Abadón neka Glik manqat-te, Apolión. (Taqa manqa mokho, “Ezoqa ngiæzoat ezoqám.”)

12 Ndakin nqanek bugukhokhof viniv matev kandambaqape, møndømø-navøém. Geté nqáe! Viniv matev kandakanda nøme menas nqágeav.

Enzol ezoqam ge-siks-ev, kipi gekhamba

13 Yaq enzol ezoqa nøme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-siks-éz, kipi

gikhambøemem. Yaq no søvakha gigiap-qa auli foa-te, lou-qase-te qa-asøzam, ma Mbumbukiamte etoam matev gi:goatun, manqat no-ewág.

¹⁴ Nqanek manqa wag, ndego enzol ezoqam kipi gekhamba, áv qambøe-eín nqægo, “Enzol ezoqam foa ndigu, Yuflatis kea kandambaqape-te ndiløvønøvap, mòqo-nqovotáz.”

¹⁵ Yaq ndego nginik enzol ezoqam foa vønqovotaz. Ndigu khakheitáp. Ezoqa ndøzitág. Ndigu nqanek khøuwa iz oskia mbøe-kewagám, nqanek khøuwa neka løvøyak neka viav-te nqanek. Ezoqa ate ndi:gu, toqo-qaqab, vømø-bawanmisika-éz, yaq bawan kopo ndigu, gézitág, vøpakhaëz.

¹⁶ Nginik enzol ezoqam-gi nakhag ezoqam, bawan kandambá tantáv. Hós ginibøtitít. Ate gi:goam, 200 milión. No møe-ewág, tiqa gevebap andé gekhäm.

¹⁷ Nqanek umingiap-te, no nginik hos, áv qatezømét nqægo: Ndigu ezoqam, go:qonavat, ndigu savi khonobam nonqo, møndøzø-goám. Taqa khagi, kókóuk. Andé góina wageáp. Neka kikís. Andé khaiyá. Neka khakhavá. Hos-qa kawa, ande layon-qá kawá neka tiqa manqa-nqate, góinam neka khøifa neka nandi wagøvap-us sisip soqaqape ndofakhatám.

¹⁸ Ezoqa ate ndi:gu toqo-qaqab, vømø-bawanmisika-éz, yaq bawan kopo ndigu, gèzitág, vøpakhaez. Ta matev soqøsoqa misika ndøgo tini-zitagát, góinam neka khøifa neka nandi wagøvap-us, hos-qa manqa-nqa-te qando-fakhatam.

19 Hos-qa bazaføgakh ndøgo, tiqa manqa-nqa mokho-té neka ngui-té qagó. Tigi ngui, ande wazá. Kawa-ús. Yaq ezoqa ndígu tizø-otøgeamín.

20 Geté ndigu ezoqa nøme, pakhaezateav qagoam, nqanek matev soqøsoqa qafakhanam, ndigu Mbumbukiam-te qambuzaneáv. Ndigu nqova soqøsoqa, sekembá segezø-vizupám, neka batae, ekeza zenda gi:khakheinumam, sekemba vømbō-ogi:mam, ndøgo gol neka silva neka auli gigiap nøme neka nandi neka tae gi:khakheinumam. Geté ta batae ndøgo, mokho mbaín. Kopømba mbaín, bøi tøkewagat o manqat tø-ewagat o tø-okhoat.

21 Neka ndigu ezoqam qambuzaneáv, tiqa ezoqa zitøge matev-te neka manqa-sisi matev-te neka mambe okho matev-te neka aqonam matev-te.

10

Enzol ezoqam, ndego pepa løvøyat-qase gendapam

1 Yaq no enzol ezoqam bazaføgakh-qape nøme nomét. Yan-té gendovís. Teqa ndabua, khaiya ozoz mbøe-løvøtupám, neka teqa kawa-te, khakhava vømbøe-løvøetam. Teqa bugug, andé khøuwa me me:sanqatavám, neka teqa bov, andé nandi uk wageap-us me me:kewagám.

2 Teqa zenda-te, pepa løvøyat khapelavøqase ndøndapám. Møndø-mboqoatám. Teqa nakeamo zenda tokhotapak, ndaola-té genø-tokhotám,

neka teqa yokea zenda tokhotapak, manqeit-te vøtokhotam.

³ Yaq ndego kandambaqapé møndæ-akhá. Teqa manqat, andé layon-qá ogeæv. Ndego akhayam qamømbøe-navøem, yaq ndand seven ndøqavøinám. Manqat andé ndand me me:møkunimám.

⁴ No ambá nopeawamín, manqat ndøgo, gi-einim. Geté yaq no manqat nø-ewág. Yan-té qando-fakhán. Áv qande-eín nqægo: “Manqat ndøgo, ndigu ndand seven gi-einim, ndøpeawám. Khonoam-té qabegó.”

⁵ Yaq ndego enzol ezoqam, no bugukhokhof qæ-omet, ndaola-te neka manqeit-te getokhotupam, ndego nakeamo zenda, yan-té genø-eqá.

⁶ Yaq ndego, manqa mbusa ndøvé. Mbumbukiam-qá iz-té genøvé, ndego miavmiav ndeyage, ndego yan neka gigiap ate ndægo yan-te ndo:go, neka manqeit-qape neka gigiap ate ndægo, manqeit-qape-te nqago, neka ndaola neka gigiap ate ndægo, ndaola mokho-te ndøugu, gekhakheinam. Manqa mbusa, áv genevé nqægo, “Mbumbukiam khøuwa nøme géføløtazák.

⁷ Geté enzol ezoqa nøme, kipi tekhabma, ndego te-seven-ev, yaq Mbumbukiam matev ndømatanám, ndøgo bugukhokhof qakhonawam, ndøgo tegi manqa vevezam ezoqam-te gevøndaz.”

⁸ Yaq manqat ndøgo, no bugukhokhof qæ-ewag, yan-te qando-fakhán, nangó qando-eín. Áv qande-eín nqægo, “Vøqáv. Pepa løvøyat mboqoat qomøndó-ndáp, ndøgo enzol ezoqam-qa

zenda-te ndo:ve, ndego ndaola-te neka manqeit-te ndetokhotap.”

⁹ Yaq no ndego enzol ezoqam-te vøenav, pepa etoam manqat sasa nombo-ein. Yaq ndego āv genømbe-eín nqægo, “Mòqondáp. Neka qólög. Qoqa emu-te, geçá-khaqaín. Geté manqa-nqa-te, ndøgo fimakh-ús. Andé ndokhós.”

¹⁰ Yaq no nqanek pepa løvøyat-qase, nøndáp, teqa zenda-te qøuveam, vøelog. Noqa manqa-nqa-te ndøgo, fimakh-ús. Andé ndokhós. Geté qatumukhousiam, yaq emu-te, møndønø-khaqaín.

¹¹ Yaq ezoqa nøme, āv genømbe-eín nqægo, “Qo Mbumbukiam-qa Manqat nqawá qanø-vezemá, ezoqa bawan vinivinimba neka manqeit vinivinimba neka manqat vinivinimba neka kawakawa-za vinivinimba-qa yaq-te.”

11

*Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqa menas,
teqa manqat timanqatat*

¹ Yaq iziz tonqogim nonqo nø-etøomém. Taqa bugug andé føif ndaføyamba-qapí. Yaq manqa wag, āv qanømbe-eín nqægo, “Vøqáv! Mbumbukiam-qa khoev neka lou-qase ndøgo, ma Mbumbukiam-te etoam matev gi:goatun, taqa fitap iziz qombondáp, neka ndigu ezoqam, Mbumbukiam teqa khoev-te ndimbovizap, voqógevebám.

² Geté manqeit nøme ndøgo, Mbumbukiam-qa khoev-qa uta mokho-te ndøugu, soqó-iváv. Iziz

mbòndáp. Zapa ndøgo, ta manqeい ndøgo, Mbumbukiam bawan vini-ak zø-etoám. Yaq ndigu Mbumbukiam-qa taon, gétokhotát. Løvøyak 42, titokhotat.

³ Yaq nogi manqa manqate ezoqa menas, notøndó-khofotáz. Ndigu ege avus gigiap ndø-uzupát, neka noqa manqat vøvevezumát. Khøuwa 1260, noqa manqat tivevezumat.”

⁴ Ndigu Mbumbukiam-gi manqa manqate ezoqa menas, ndøgo, oliv tae menas neka lampa asøzam nonqo menas, ndøgo Evezøza-qa megememe-te ndo:-asøzu, ndego manqeい-qape ndo:kawaevat.

⁵ Ezoqa nøme ndigu, ngnik ezoqa menas-te ngenøgim matev gone-qa tigoat, yaq tiqa manqanqa-te, gøinam ndofakhatát, tigi qaqa ezoqam vøngiæzoät. Yaq ta nakhoa-te nqanek, gekha ezoqäm ndego, matev soqain gone-qa tezøgoat, gënáním.

⁶ Ngnik ezoqa menas, bazaføgakh tindapém ndøgo: Khaiya ozoz segétokém. Yaq qæ mbaín, segégoát, ta khøuwa ate tægoat, Mbumbukiam-qa manqat tivevezumat. Neka kea kumbutap-te, ibøkha segé-enendém, vømø-køuk. Neka gekha khøuwa-të ndøgo, ndigu tøzø-poet, ndigu manqeい-qape-te, matev soqøsoqa bugug vinivinimba segendó-khofotumát.

⁷ Yaq ndigu tiqa manqa manqate tømøzømbe-navøem, ndego søvakha gigiap lozokhak, manqeい

ozu vaev mbain-te ndego, gendóqavíg, ti namba vóenøfē, sasa ndózitāg, vópakhaēz.

⁸ Yaq tiqa khatae, nakhoa-té segé-awám, taon kandambaqape-te ndøgo, ma tigi Evezøza, tae mutui-te gitøkewem. Nqanek taon, taqa yaya etæ iz, Sodóm o Izíp.

⁹ Ezoqa manqeи vinivinimba, neka bawan vinivinimba neka manqat vinivinimba neka ngusu vinivinimba, tiqa khatae sugumú-qeivát. Khøuwa trí neka khøuwa nøme yaq-mbá. Ezoqa nøme sa gezótakák, ta khatae ndøgo, timø-ozam.

¹⁰ Manqeи-qape ezoqam khanakhanakh zó-asotáv, ngnik ezoqa menas tipakhaez, neka lou vølög neka vø-ogiām neka yaqyaq-a gigiap vø-etoām. Zapa ndøgo, ngnik Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, manqeи-qape ezoqam, ngenøgim matev zø-etoumám.

¹¹ Geté khøuwa tri neka khøuwa yaq-mba qame-navøem, yaq ngnik ezoqa menas-te, Mbumbukiam-qá mbøni føkiam ndø-oé. Yaq ndigu sègewán. Yaq ezoqa ewaqape, gizømet, møe kandambá qazø-nqeivøem.

¹² Yaq ndigu Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqa menas, manqat kandambaqape ndøyogém. Yan-té qando-fakhán. Av qande-eín nqægo, "Qàndoqavíg, nqanek." Yaq ndigu yan-te vøqavíg. Khaiya ozoz mokho-té ginøqavíg. Tigi qaqa ezoqam, até gezømetát, giqavigat.

¹³ Yaq ta khøuwa kopo-te ndøgo, manqeи ndøkukuvøém. Kandambá tantáv. Yaq ta taon-

te ndøgo, khoev ten-ten qapuatat, yaq nain-nain ndøgo, até gepuatát, geté kopo-kopo nøme ndøgo, gémøkuvøém. Yaq ezoqa kopoáv, gèpakhaéz. Seven taosén, ate gi:goam. Yaq ezoqa nøme ndigu, pakhaezateav gigoam, møe kandambá gigonem, neka Mbumbukiam-qa iz vømbó-eqanem, ndego yan-te ngo:yage.

¹⁴ Ndakin viniv matev kandambaqape nøme ndøgo, qamenas, møndømø-navøém. Geté nqáe! Viniv matev kandambaqape nøme, avønín géfakhán. Gemø-misiká.

Enzol ezoqam ge-seven-ev, kipi gekhamba

¹⁵ Yaq enzol ezoqa nøme, kipi vøkhamba. Ndakin enzol ezoqam, gè-seven-éz, kipi gikhambøemem. Yaq yan-te ndøgo, manqa wag ndøfakhanám. Kandakandá. Av qane-manqatát nqægo:

“Ndakin manqei-qape-te,
megeat matev, nigi Evezøza Mbumbukiam
ndøndáp,
tege Keliso namba.

Yaq ndego miavmiav mó:kawaevtát.”

¹⁶ Yaq ndigu megetapak tuenti-foa, ndigu Mbumbukiam-qa megemege-te ndo:go, ekeza kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te go:qonavam, ndigu ekeza kha, manqei me:laém, tiqa bugug até manqei-té, Mbumbukiam vømbó-vizumem.

¹⁷ Av gini-manqatát nqægo:

“Evezøza, Mbumbukiam,
 qo bazaføgakh ate ndægo ndaqago,
 qo nqoqogo neka qoqogoam,

ni ike kandambá qo-te.

Zapa ndógo, qo ezoqa āv qoqote-zømás nqægo:

Qo bazaføgakh-qapé, neka kawa matev voqōngaz.

18 Bawabawan vinivinimba, qaqa kandambá giqagoam.

Geté ndakin qoqá qaqa khøuwa ndøndáp.

Qo løvøte ezoqam, avønín, manqa ovøyam-té qonó-áb.

Yaq qogi sasae ezoqam, ndigu Mbumbukiam-gi manqa vevezám ezoqam,
neka qogi ezoqam ate ndi:gu, ndigu ndiqav-izap,

ezoqa kandakanda neka khasøkhasis,
qo yaq-fia eqeieqei voqozó-etoām.

Yaq ezoqam ndigu, manqei-qape gingi:tat,
qóngiæzó.”

19 Yaq Mbumbukiam-qa khoev, yan-te nqo:go, sège-mboqoé. Yaq mboges ndøgo, ma Mbumbukiam-qa guguna manqat qøu-nqeitavam, ta mokho-te, ndego Izlael ezoqam namba poev ge-unimanqatin, bavokhó qandoveám. Yaq ndand ndovøimám neka vøndō-møkunimam, neka xo vøndōwagam. Neka manqei vøkukuvoem-a, qæ ais-us kandambaqape vøndō-lanqa.

12

Sævam neka wazeam-qa emanqat

1 Yaq yan-te nqo:go, matev kandambaqape ndøfakhán. Nqova ndafe-ús. Sævam møndøgoám.

11:18 11:18 Psa 110:5; Lom 2:5; Veve 20:11-13; Psa 115:13 **11:19**

11:19 Iblu 9:4; Veve 8:5; 15:5; 16:21

Tuqa ndabua, khøuwá. Neka tuqa zenda tokhota-pak mokho-te, løvøyak mbøigoám neka tuqa kawa-te, nduku tuelv, ande kawa ezoqam-qa wawaq me vømbøegoam.

² Ngunuk sævam, emu-ús. Gèmbongáz. Yaq tùni-akhayám, nqosøgeap gumbo-ewag.

³ Yaq yan-te nqo:go, matev nøme vøfakhan. Nqáe! Wazeam kandambaqape, møndøgoám. Køkouk-qapé. Ngenek kawa sevén qambogoam neka auli ten vømbøgoam, neka teqa kawa ate qambøegoam, kawa ezoqam-qa wawaq vømbøe-uzupam. ⁴ Yaq ngenek wazeam, até gendego, nduku nøme yan-te nqo:go, vøkhataz. Okhó genekhatáz, manqeи-qape-te vønqagevem. Nduku misika-misika gigoam, yaq menømenas ndigu, até gegoám, geté nøme kopo-kopo ndigu, gèkhatáz. Yaq ndego wazeam, sævam qambongaz, tuqá megemege-té gono-itán. Yaq ndego nakhasam ndego, tui-ova, løutøve-qa mbogoám.

⁵ Yaq ndugu sævam vøe-ova. Nakhasam anganeám. Ndego bawabawan ate ndægo, gezømbó-kawaevtát. Bazaføgakh-ús. Teqa khamokh, auli khamokh ndøgoát. Geté ndego nakhasam é-vøqán-ae, enzol ezoqam, Mbumbukiam-te é-vøndafem, ma ekeza qonam nonqo-te go:qotam.

⁶ Yaq sævam ndugu, leg-av manqeи-té gunø-khokhón. Ta manqeи ndøgo, Mbumbukiam é-møndømbo-khakheinám. Yaq timbó-kewagát ndøgo, atema 1260 khøuwa vømøndāp.

⁷ Yaq yan-te, nakhag ndøfakhán. Ndego enzol ezoqam kandambaqape, Maekol neka ekeza enzol ezoqam, wazeám namba me:nofé. Neka ndego wazeam, ekeza enzol ezoqam namba vøndewan, yaq vøzø-qavøiu.

⁸ Geté ndego wazeam, bazaføgakh mbaín. Yaq gøpitøvém, yaq ndego tegi enzol ezoqam namba, kopømba mbaín, yan-te sekemba tiyagat.

⁹ Yaq ndego wazeam kandambaqape, iz Nqova Soqaqape neka Saitan ndimbo-akhayam, gø-oginám, ndego manqe-i-qape ezoqam ate ndi:gu, ndetubam. Manqe-i-qape-té genø-oginám, tegi enzol ezoqam namba.

¹⁰ Yaq yan-te ndøgo, no manqat kandambaqape nø-ewág. Av qane-eín nqægo,

“Ndakin nigi Mbumbukiam-qa ezoqa khandi:zat
matev
neka bazaføgakh matev
neka megeat matev,
møndø-fakhán.

Ndakin Keliso mó:kawaevtát,
ndego kawa ezoqam geve.

Zapa ndøgo, ndego ezoqam, Mbumbukiam-qa
megemege-te go:yam neka nigi Klisten
nøfuap, pavpave nekā lovølova, manqa
vøzø-søkuzumam,
ndego møndø-oginám.

¹¹ Klisten ezoqam møndø-tømbuinám.

Sip Nakhasam-qá kóuk neka unimanqatin
manqát gini-tømbuinám, ndøgo ezoqa nøme-
te gimanqatam.

Ndigu ekeza yage-qa yaq-te, matavapøteáv,
neka ndigu møe mbaín, Mbumbukiam-qa
Manqat zapaya, tipakhaez.

12 Zo khanakhanakh mbá qanegó,
 qo yan neka zo yan-te ndozoyage.

Geté ti-te ndigu unimé:-soqá, ndigu manqeí-qape
 neka ndaola-te ndiyage.

Zapa ndógo, nqova soqaqape mändovís zo-te.
Ndego qaqa kandambá.

Ndego móndæ-otév, khøuwa khapémbá,
 ndimbøe-yoza.”

13 Yaq ndego wazeam ge:-otev av nqægo,
manqeí-qape-té ginø-ogenonám, ndego até
gendego, ndugu sævam, nakhasam anganeam
gui-ova, vøngeatam. Até gembopavát.

14 Geté ngunuk sævam, ngangakh
kandamaqape-qá taf menas mbo-etøomém.
Ekeza manqeí-té guabenø-løvuí, leg-av manqeí-
te ndøgo. Yaq timbó-kewagát ndøgo, viav misika
neka viav nøme yaq-mba vømøndáp. Ta manqeí-te
ndøgo, ndugu wazeam-qa bugug-te, qambaqape
ndøgoát.

15 Yaq wazeam, até gendego, ibøkha vøqoza.
Ibøkha ndøgo, teqa manqa-nqa-te qando-fakhan,
andé kea-qá ibøkha mbageáp. Ndego sævam
kawøwe-qa mbogoám.

16 Geté ndugu sævam, manqeí mbotøké. Man-
qeí manqa-nqa é-møndø-mboqoá, ibøkha vøkhoug,
ndøgo wazeam-qa manqa-nqa-te qando-fakhan.

17 Yaq ndego wazeam, qaqa kandambá, ndugu
sævam-te. Yaq sègewáv, tugi zi nøme namba

vømēnøfe. Nginik ezoqam ndígu, Mbumbukiam-qa manqat o-mba ndo:ndape neka Yesu-qa manqat ndīgēāwāt.

¹⁸ Yaq ndego wazeam, ndøgeg-té genø-itán.

13

Søvakha gigiap lozokhak, ndaola-te gendo-fakhán

¹ Taqa zita-te, no søvakha gigiap lozokhak no-omét. Ndaola-té gendo-fakhán. Ndego kawa sevén qambogoam neka auli ten vømbōgoam. Auli ate qambøegoam, kawa ezoqam-qá wawaq ndø-uzupám, neka teqa kawa ate qambøegoam, Mbumbukiam-qa iz ngenøgim manqat vø:peaupam.

² Ngenek søvakha gigiap lozokhak, qæ-omet, bugug andé lepad me me:kewagám, ndugu puskas khobos kandambaqapu. Geté zenda andé søvakha gigiap nøme-qá zendá, ndego bea ndimbo-akhayam. Bazaføgakh kandambá. Neka manqa-nqa, andé layon-qá manqa-nqá. Ngenek søvakha gigiap lozokhak, wazeam ekeza bazaføgakh mbo-etoám neka ekeza kawa ezoqam-qa qonam nonqo neka megeat iz kandambaqape vømbō-etoam.

³ Søvakha gigiap lozokhak-qa kawa nøme, bugug áv qane-kewagám nqægo: Ezoqa pakhapakha mbokhaná. Geté nqamav ndøgo, qambogoam, møndø-e:ám. Yaq ndøgo, manqe-i-qape ezoqam ate ndigu, nqova zømbendáf, neka ndego søvakha gigiap lozokhak vømbōpavat.

4 Ezoqa ate gi:goam, wazeam gèmbo-vizupám, ndego søvakha gigiap lozokhak, bazaføgakh gembøe-etoam. Neka ndigu søvakha gigiap lozokhak, vømbō-vizupam. Av gini-manqatám nqægo, “Gekha ezoqâm ndego, kopømba ande av ngenek søvakha gigiap lozokhak nde:go? Neka gekha ezoqâm ndego, te namba tenøfe, vøpitâv?”

5 Ndego søvakha gigiap lozokhak, Mbumbukiam sègemboták: Ekeza iz segé-eqatát, neka Mbumbukiam-qa iz vøngenøitât, neka bazaføgakh matev vømatønumât, atema løvøyak 42 vømø-nasinim.

6 Ndego søvakha gigiap lozokhak manqat ge-einin, Mbumbukiam ndøngenøiuín, neka teqa iz vøngiuin neka teqa khoev vøngenøiuin neka tegi ezoqam ndigu, yan-te ndiyage, vøngenøzoin.

7 Neka Mbumbukiam ndego nøme áv gembøeták nqægo: Mbumbukiam-gi ezoqam namba mé:nøf  neka vøpit z. Neka ndego bazaføgakh ndønd p. Ezoqa bawan vinivinimba neka manqeи vinivinimba neka manqat vinivinimba neka ngusu vinivinimba gez mb -kawaevt t .

8 Ezoqa ewaqape, manqeи-qape-te tiyagat, gemb -vizup t , gekha ezoqâm ndigu, tiqa iziz khandi mbuk-te peawap teav nd go, Sip Nakhasam-qa mbuk-te, ndego gilaem. Manqeи-qape khakhein p teav qagoam, ta mbuk nd go, é-m ndo-peaw m.

9 Gekha ezoqâm ndego, gea nd mbogo, ndego y  beyog .

10 Ezoqa ndigu, Mbumbukiam gevevesam, ndimbula-te tinqeisam, ndigu segé-nqeisám. Neka ezoqam ndigu, Mbumbukiam gevevesam, nakhag kaiya ti:zitag, ndigu nakhag kaiya segé:zitág. Nqanek matev tøfakhanam, Mbumbukiam-gi ezoqam, føgøføgakh bewaniáp, tiqa unimanqatin-te.

Søvakha gigiap lozokhak nøme, manqei mokho-te gendo-fakhán

11 Yaq no søvakha gigiap lozokhak nøme nomét. Manqei mokho-té gendo-fakhán. Ndego andé sip nakhasam-qá auli me mbøegoám. Menás. Neka ndego manqat gemanqatam, andé wazeam-qá manqát.

12 Bazaføgakh ndégo tembo-etoám, søvakha gigiap, bugukhokhof ndaola-te gendo-fakhán. Yaq ndego matev, teqá iz-té genø-matønumám. Ndego manqei-qape ezoqam ate ndi:gu, áv genetøpøtavám nqægo: Ndego søvakha gigiap lozokhak, bugukhokhof gegeavun, tiabembøe-vizáp, ndego nqamav soqaqape qambogoam, ndakin qamboe:ám.

13 Ngenek søvakha gigiap lozokhak nøme, ndakin gefakhan, nqova ndaføgim matev ndømatønumám. Kandakandá. Nøme gematanam, nqánek: Yante góinam ndovís, atema manqei-qape-te, ezoqa ewaqape-qa bøi-te.

14 Yaq ta matev vinivinimba-te ndøgo, ndego ezoqa ewaqape, manqei-qape-te giyagam, gøtubumám. Bazaføgakh ndégo tembo-etoám,

ndego søvakha gigiap, bugukhokhof ndaola-te gendo-fakhan. Ndego matev, teqá iz-té genømatønumám. Yaq ndego søvakha gigiap lozokhak, ndigu ezoqam, manqe-i-qape-te giyagam, áv gezømbe-eín nqægo: Ndego søvakha gigiap lozokhak, nakhag kaiya gi:laem, gete sekemba geyagat, tae khøuwiap bëmbo-viagém. Andé teqá bugúg.

¹⁵ Yaq ndego søvakha gigiap lozokhak, vaev-te gepavavun, bazaføgakh nøme, áv genendáp nqægo: Ta tae khøuwiap ndøgo, ndego bugukhokhof søvakha gigiap lozokhak-qa bugug-te gikhakheinøvemem, khandin qozøqozaq mbókhambá. Yaq ta tae khøuwiap ndøgo, manqa manqate ndøngáz. Áv qandé-eín nqægo: Gekha ezoqám ndigu, ndøgo vizøpøteav tøgoat, pakhapakha bezø-khanøé.

¹⁶ Yaq ndego søvakha gigiap lozokhak, vaev-te gegeavun, ezoqa ewaqape, ezoqa khasøkhasis nekā kandakanda, gigiap kopoav ezoqam nekā gigiap-av ezoqam, iz-akhayapak nekā yaq-fia mbain sasae ezoqam, áv gene-tøpøtáz nqægo: Ndigu tiqa nakeamo zenda-te o tiqa kawa-pap-te, khakhatap bezøgó.

¹⁷ Yaq gekha ezoqám ndego, nqanek khakhatap mbain ndego, ndego kopømba mbaín, ezoqa nømete gigiap tendowi, o te-te gigiap temøwi. Ta khakhatap ndøgo, søvakha gigiap lozokhak-qá íz o teqa iz-qá geveáp.

¹⁸ Matavap loloakh begó, taqa yaq-te. Ezoqa matavap loloakh tømbogoat, ndego søvakha gigiap

lozokhak-qa geveap, mokho bembondáp. Ndøgo ezoqam-qá geveáp. Nqanek geveap 666.

14

Sip Nakhasam neka ndigu 144 taosen ezoqam

¹ Yaq qækewag, nqáe! Sip Nakhasam no-omét. Zayon manqeи pøyat-té gono:yám. Ezoqá namba me:wanám. 144 taosén. Ndigu tiqa kawa-pap-te, Sip Nakhasam-qá iz neka tege Eve-qá iz zømbo-peaupám.

² Yaq no manqa wag nø-ewág. Yan-té qando-fakhán. Andé ibøkha sololo kandambaqape me me:wagám neka ande ndand kandakanda me me:møkunimám. Naq ndøgo, qæ-ewag, andé gita khaneam ezoqam kopoav-qá gita khaneám.

³ Nginik ezoqam, Mbumbukiam-qá kawa qonam nonqo-qá megemege-té neka khandi gigiap foa neka megetapak-qá megemege-té gono-waniapám. Yaq ndigu ouv ndakinak ndøqaqaemám. Ta ouv ndøgo, ezoqa nøme kopømba mbaín ti:zøtez. Sati ndígu tinízøtéz, ndigu 144 taosen ezoqam, Mbumbukiam manqeи-qape-te gewi.

⁴ Nginik ezoqam, Evezøza-te ùnime:tøkéb. Ndigu manqa-zapa gonemáv, sakheis namba.* Ndigu Sip Nakhasam mba mbopáev, ndego ande áv kenë-okho. Ezoqa ewaqape mokho-te,

14:2 14:2 Veve 1:15; 19:6 **14:3 14:3** Isa 42:10; Veve 5:9; 7:4

* **14:4 14:4** Nqanek manqat, yaya ndø-etæ. Taqa manqa mokho nqánek: Nginik mbumbuk nøme vizupáv, ndøgo kopømba ande av mambe okho matev ndægo, Mbumbukiam-qa bøi-te.

Mbumbukiam ndígu tewí. Ndigu Mbumbukiam-te neka Sip Nakhasam-te, andé tiqá etoam matév, ate av-té, gigiap ndøgo, toqope:tat, bugukhokhof gigiap tiqa ndøgo.

⁵ Tiqa manqa-nqa-te, meakha manqat mbaín, neka ndigu manqa-zapa gonemáv.

Enzol ezoqa misika-qa manqat

⁶ Yaq no enzol ezoqa nøme no-omét. Khaiya ová gono-løvuvát. Ndego miavmiav manqat mbomambaqape ndøgeatát. Ezoqa ndigu, manqe:i-qape-te ndiyage, gé:zømesimát, ezoqa ngusu vinivinimba neka bawan vinivinimba neka manqat vinivinimba neka manqe:i vinivinimba.

⁷ Ndego kandambaqapé møndæ-akhá. Av gene-akhá nqáego, “Mbumbukiam-te møe zógoát, neka teqá iz zó-eqatát. Zapa ndøgo, teqa manqa ovøyam khøuwa, møndøndáp. Gèmbovizáp ndego, yan neka manqe:i-qape neka ndaola neka kea kumbutap gekhakheinam.”

⁸ Ndego enzol ezoqam-qa zita-te, enzol ezoqa nøme ndofakhán. Ngenek enzol ezoqam, gemenas-ev, áv gene-eín nqáego, “Møndøbøí. Be-bilon taon kandambaqape, møndøbøí, ta taon ndøgo, kopømba ande av sævam me guigoam, ndugu bawabawan ezoqam ate ndigu, tuqa waen føgakh-qape guzø-etoam, ti-izam, neka tu namba mambe gone-te gu-itubam.”[†]

14:8 14:8 Isa 21:9; Jer 51:7-8; Veve 17:2; 18:2, 3 [†] **14:8 14:8**
Nqanek Manqat Qandoveveam mokho-te, manqat nøme, mambe
nqæmanqate, yaya etæ manqát. Mbumbukiam zita wuowe matev
neka batae vizap matev me:manqaté.

9 Ndego enzol ezoqam-qa zita-te, enzol ezoqa nōme ndofakhán. Ngenek enzol ezoqam, gemisika-ev, kandambaqapé mōndæ-akhá. Av gene-akhá nqægo, “Gekha ezoqām ndego, sōvakha gigiap lozokhak neka teqa tae khøuwiap tembo-vizupat, neka kawa-pap-te o zenda-te teqa khakhatap vóndāp, ndego mōndø-soqoév.

10 Ndego Mbumbukiam-qá waen føgakh-qape be-íz. Nqanek waen, Mbumbukiam-qá qaqa. Teqá yaq-fia soqaqapé. Ta waen ndøgo, Mbumbukiam ibøkha namba, génokhogimák. Geté føgakh-qapé segégoát. Yaq ngenek ezoqam, Mbumbukiam-gi enzol ezoqam-qa mege-mege-te neka Sip Nakhasam-qa mege-mege-te, gøinam tatas-té neka nandi wagøvap-us-té gunú:goát, nqosøgeap kandambaqape vóndāp.

11 Ezoqam ndigu, sōvakha gigiap lozokhak neka teqa tae khøuwiap ndimbovzap, o teqa iz-qa khakhatap gindapem, ndigu pusup mbain. Pavpave nekā lovølova, ta gøinam ndøgo, ndigu nqosøgeap ndøzø-etoam, taqa khøifa miavmiav ndøqavigát.”

12 Yaq nakémbá, Mbumbukiam-gi ezoqam bazaføgakh-us bewaniáp, ezoqam ndigu Mbumbukiam-qa guguna manqat ndimbopaev-a, Yesu ndi-ūnímānqātināt.

13 Yaq no manqat nø-ewág. Yan-té qando-fakhán. Av qande-eín nqægo, “Av qoqoté-peawám: Ndakin qangaz, atema ndøma, gekha

14:9 14:9 Veve 13:12-17 **14:10 14:10** Isa 51:17, 22; Jer 25:15-16;

Psa 75:8; Ezek 38:22; Gen 19:24; Veve 16:19; 20:10; 21:8 **14:11**

14:11 Isa 34:10 **14:12 14:12** Veve 13:10

ezoqām ndigu, Evezøza ndi-unimanqatinat, tipakhaez, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú.”

Neka Mbumbukiam-ge Nqova, āv gene-manqaté nqægo, “Unimanqatín. Nginik ezoqam, sasae-qape gikhanazat, pusa ndótá. Zapa ndøgo, sasae ndøgo gi:matønumam, ndigu taqa yaq-fia, ndøndapém.”

Yaya etæ manqat, avøe gigiap neka waen tae nanga-qayaq-te, qakhatøkhatoam

¹⁴ Yaq no qækewag, nqáe! Khaiya ozoz papaqa nøqeív. Ezoqam mo:qotám. Ndego andé Ezoqam-gé Yó. Teqa kawa-te, kawa ezoqam-qá gol wawaq mo:-uzám, neka zenda-te, kaiya køfizuat khobos-qapi vøndapavam.

¹⁵ Yaq enzol ezoqa nøme ndowáv. Mbumbukiam-qá khoev-té gendo-fakhán. Ndego kandambaqapé møndæ-akhá. Te-te ndego, khaiya ozoz-te go:qotam, āv gembøe-akhá nqægo, “Kaiya køfizuat nandiv, nandoqo-ndøpazat, qoge móqongáz. Zapa ndøgo, qoge-qa khøuwa iz, møndøndáp. Avøe gigiap ate ndægo, manqe-i-qape-te ndøpoe, møndø-khatøkhatoám. Qoge-qa mo:keogé.”

¹⁶ Yaq ndego khaiya ozoz-te go:qotam, ta kaiya køfizuat ndigu, manqe-i-qape me:khaná. Yaq manqe-i-qape-te ndøgo, avøe gigiap qakhatøkhatoam, vøqog.

¹⁷ Taqa zita-te, Mbumbukiam-qa khoev-te, yante ndøgo, enzol ezoqa nøme ndofakhán. Até ndegó-a, kaiya køfizuat khobos-qapi vøndapavam.

18 Yaq teqa zita-te, enzol ezoqa nøme vøndø-fakhan. Lou-qase-té gendowáv, ma Mbumbukiam-te etoam matev gi:goatun. Ndego góina ate ndægo-gé kawa ezoqám. Ndego kandambaqapé møndæ-akhá. Ndego enzol ezoqam, ndego kaiya kofizuat khobos-qapi gendapavam, áv gembøe-akhá nqægo, "Manqe-i-qape-te ndøgo, waen tae nanga møndø-khatøkhatøezám. Kaiya khobos-qapi nandiv, toqoté-qogáz, waen tae nanga ndigu, tae-te ndifaløbap. Neka vø-møvøbam."

19 Yaq ndego enzol ezoqam, até gendego, manqe-i-qape, kaiya kofizuat vøekhana, waen tae nanga vøqogaz-a, vø-møvøbam. Yaq waen pesegim nonqo kandambaqape-té genø-nqagím. Nqanek pesegim nonqo, Mbumbukiam-qá qaqa.

20 Yaq taon bavokho ndo:go, waen tae nanga gipesegimem, ezoqa kouk ndofakhán. Kandambá tantáv. Kouk ndøgo, qambagim, gømø-keá. Taqa sekeat, ande áv 300 kilomitá ndægó, neka taqa igian, ande áv hos-qá eqawán ndægó, tuyat.

15

Enzol ezoqam seven, viniv matev seven gi-upøgeapavun

1 Yaq no yan-te nqo:go, matev nøme nøqeív. Kandambaqapé neka nqova ndafe-ús. Enzol ezoqam seven møndøgoám, ndigu matev soqøsoqa seven vø-upøgeapam. Nqanek vaev viniv matév. Zapa ndøgo, nqanek viniv matev tøme-navøem, yaq Mbumbukiam-qa qaqa gemø-navøém.

² Yaq no andé ndaola nøteqeív. Bæbæs-qapé. Andé glás. Gøina wageap namba me:nokhombáp. Neka no ezoqa vøezømet. Ezoqam ndígu, søvakha gigiap lozokhak gipitøvem neka teqa tae khøuwiap vizøpøteav vøgoam-a, teqa iz-qa geveap ndapeav vøgoam. Ndigu ndaola ndø geg-té giwaniapám, neka andé gita me me:-upøgeapám. Ndøgo Mbumbukiam zø-etoám.

³ Ndigu Mozes-qá ouv ndøqaqaemám, ndego Mbumbukiam-ge sasae ezoqam, neka Sip Nakhasam-qa ouv vø-qaqaemam. Ouv āv gini-qaqaemám nqægo:

“Evezøza, Mbumbukiam,
 quo bazaføgakh ate ndægo ndaqago,
matev ndøgo, ndoqo-matanam,
 kandakandá neka nqova ndafe-ús.

Qoqa matev unimanqatín neka ndaføya-ndaføyá.
Bawabawan ate ndægo, kawa qó.

⁴ Evézøza! Qo qakhapús soqogó, ndaføyamba-qape.
Gê, ezoqa tígu, ndigu quo-te mœ goneav tigoat
 neka quoqa iz eqawateav vøgoāt? Mbaín.

Bawabawan ate ndi:gu, ndøndozáv, quo vøqá-vizumém.
Zapa ndøgo, quoqa matev ndaføya-ndaføya, mändo-veveám.”

⁵ Ouv gumu-qaqaemem, no yan-te nqo:go, Mbumbukiam-qá khoev nøqeív. Ndøgo palai khoév. Yaq mboqog sège-mboqóz.

6 Yaq ndigu enzol ezoqam seven, matev soqøsoqa seven gi-upøgeapam, Mbumbukiam-qá khoev-té gindu-fakház. Tiqa ndabua bæbæ-bæbæs neka vøiyam-ús, neka savim-te løvønam nonqo gol-us vøzømbō-løvøtupam.

7 Yaq khandi gigiap foa, kopo nøme gegoam, ndigu enzol ezoqam seven, gol ndis seven zøetoám. Ta ndis-te ndøgo, Mbumbukiam-qá qaqa mu:ngeitupám, ndego miavmiav ngeyage. Até vømø-tøtøvøyam.

8 Mbumbukiam-qa waev-te neka bazaføgakh-te, khøifa ndofakhán, yaq teqa khoev mokho-te ndøugu, vømøtøva. Yaq ezoqa kopømba mbain, Mbumbukiam-qa khoev-te ti-oz. Matev soqøsoqa seven bøtøkhæ-navøém, ndøgo enzol ezoqam seven gi-upøgiapavun.

16

Enzol ezoqam seven, Mbumbukiam-qa qaqa giqouzømem

1 Yaq no manqat kandambaqape nø-ewág. Mbumbukiam-qá khoev-té qando-fakhán. Ndøgo enzol ezoqam seven, áv qazømbe-eín nqægo, “Møzozáv. Zoqa ndis seven-te nandav, Mbumbukiam-qa qaqa, qatøtøvøyam, manqeiqape-té qazonø-qouzømém.”

2 Yaq bugukhokhof enzol ezoqam ndøwáv, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, manqeiqape-te vøqouz. Yaq ndigu ezoqam, søvakha gigiap lozokhak-qa khakhatap gindapem

neka teqa tae khøuwiap vømbō-vizupam, ndigu nqamav soqøsoqa nqosøgeap-us ndø-upøgím.

³ Yaq enzol ezoqa nøme, ndego ge-menas-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, ndaola-té genøqóuz. Yaq ibøkha ndøgo, gémø-kóuk. Andé løvøte ezoqam-qá kóuk. Yaq gigiap ate ndi:gu, ndaola-te giyagam, gèpakhaéz.

⁴ Yaq enzol ezoqa nøme, ndego ge-misika-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, kea-te neka kea kumbutap-té genøquzáam. Yaq até ta ibøkha ndøgó-a, vømø-kouk.

⁵ Yaq no ndego enzol ezoqam, ndego ibøkha ndembo-keoge, teqa manqat áv qate-ewág nqægo, “Mbumbúkiam!

Qo nqoqogo neka qoqogoam,
qo ndaføyamba-qapé.

Yaq-fia ndøgo, qo ti-te ndigu qoqota, ndøgo eqeieqeí.

⁶ Zapa ndøgo, ndigu qogi ezoqam neka Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ndøzitagám, tiqa kouk vøwa.

Yaq nakémbá, qo ndigu tiqa izam nonqo, kouk qozø-etoám.

Yaq-fia ndøgo tindapém, av yaq gi:matønumam.”

⁷ Yaq no manqat nøme nø-ewág. Ndøgo tøndo-fakhán, lou-qase-te ndøgo, ma Mbumbukiam-te etoam matev gi:goatun. Av qande-eín nqægo, “Evézøza, Mbumbukiam, qo bazaføgakh ate ndægo ndaqago! Unimanqatín. Yaq-fia nqosøgeap, qo ti-te ndigu qoqo-khofotav, ndøgo ndaføyambá.”

8 Yaq enzol ezoqa nøme, ndego ge-foa-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, khøuwa-té genøqóuz. Yaq khøuwa, bazaføgakh ndøndáp: Teqa tatas, ezoqa mé:louwavát.

9 Yaq ezoqa teqa tatas kandambaqape, vøelouwaz. Geté ndigu Mbumbukiam-te qambuzaneáv, neka ndego vizøpøteáv, ndego nqanek matev soqøsoqa gekhofotam. Geté iz mbongi:nám.

10 Yaq enzol ezoqa nøme, ndego ge-faev-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, søvakha gigiap lozokhak-qá qonam nonqo-té genøqóuz. Yaq ezoqa ewaqape, ngenek øvakha gigiap lozokhak-qa mokho-te gu:goam, bøivun zønqeivøém, neka nqosøgeap vø-upøgim. Ndigu ekeza sas ndø-otøgevém, nqosøgeap zapaya.

11 Yaq ndigu tiqa nqosøgeap neka nqamav zapaya, Mbumbukiam, ndego yan-te ngo:yage, vøngenøinam. Tiqa manqa-zapazapa gone-te, ndigu qambuzaneáv.

12 Yaq enzol ezoqa nøme, ndego ge-siks-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, Yuflatis kea-té genøqóuz, ndøgo kea kandambaqape. Yaq kea ndøgo, sègevikiá. Yaq ta mokho-te ndøgo, kawakawa-za-te, ndigu tigi nakhag ezoqam namba, khøuwa fakhanam-te tinduzav, nakhoa zømbe-mboqoá.

13 Yaq no áv qateqeív nqægo: Ndego wazeam kandambaqape-qa manqa-nqa-te, neka øvakha gigiap lozokhak-qa manqa-nqa-te, neka

khavozam manqa vevezam ezoqam-qa manqanqa-te, nqova soqøsoqa misika ndofakház. Ndigu andé taka-qá bugúg.

14 Nginik nqova soqøsoqa, umingiap matev ndøgoatún. Yaq ndigu manqeи-qape-te ate ndægo, kawakawa-za-té ginøzáv, nakhag nonqo vømøvøbám, ta nakhag ndøgo, Mbumbukiam-qa khøuwa kandambaqape-te tøfakhan, ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo.

15 Keliso áv gene-manqaté nqáego, “Nqáe! No andé aqonam ezoqám me nøtégeáv. Gekha ezoqám ndego, to:tiawet, neka teqa unimanqatin matev no-te, ande ndabua me ate te:-uzupat, ndego khanakhanakh mbá geabetelegó. Soqaín ndøgo, ndego ande naqei-av me te:-okhoat neka ezoqa ewaqape-qa bugug-te, mivi vøndáp.”

16 Yaq ndigu nqova soqøsoqa, kawakawa-za, nakhag-qa, ta manqeи-te ndøgo tinømøváb, Iblu manqat-te, Amagedon ndimbo-akhayam.

17 Yaq enzol ezoqa nøme, ndego ge-seven-ev, Mbumbukiam-qa qaqa, ekeza ndis-te qøugoam, khaiya-té genøqóuz. Yaq kawa ezoqam-qa qonam nonqo-te, Mbumbukiam-qa khoev-te, manqat ndofakhán. Kandambaqapé møndæ-akhá. Áv qandeín nqáego, “Matev ate ndægo, møndømø-navøém.”

18 Yaq ndand ndovøimám neka vøndømøkunimam, neka xo vøndøwagam. Yaq manqeи gøkukuvøém. Nqanek manqeи kukuvøem, kandambá tantáv. Ezoqa manqeи-qape-te ande

gi:fakhaz, atema ndakin, manqeい kukuvøem mbaín, av ndakin qæfakhan.

19 Bebilon taon kandambaqape, gèqaqavøém, vømø-qaqageap-misika. Neka manqeい-manqeい-qa taon ate qægoam, vøsoqøsoqoam. Matev av qæfakhan ndægo, zapa ndøgo: Mbumbukiam Bebilon taon kandambaqape neka taqa manqa-zapazapa, manqa mate navøepøteáv. Yaq ndego yaq-fia mbotá, neka teqa qaqa kandambaqape, ande waen føgakh-qape me vømbø-etoam.

20 Manqeい bawabawa ate qægoat, gèsinøvøém, vønavøem. Neka até olól-a, vønavøem. Nqawa qóqeivák.

21 Yaq yan-te, qæ ais-us kandakanda ndolanqá, ezoqam-te vó:-o:az. Ais fisap ndigu, kandakandá tintív. Tiqa viniv, ande áv 50 kilogrém ndi:gú. Yaq ezoqam, Mbumbukiam-qa iz, gèngenøinám, ngingik qæ ais kandakanda zapaya. Zapa ndøgo, nqanek matev qafakhan, ùnime:-soqá.

17

Mambe sævam khoveakh-qapu-qa yaq-te

1 Yaq ndigu enzol ezoqam seven, ndis seven qazøgoam, nøme kopo, no-té gendowáv. Yaq áv genømbe-eín nqægo, “Qotøndéqåv! Ndugu mambe sævam khoveakh-qapu, ndugu kea kopoav avønin-te ndumia, ndugu yaq-fia nqosøgeap soqaqape ndøndáp. No nøtéqamákh.

² Manqeí-qape kawakawa-za, tu namba mambe ndøgoám. Neka ezoqa ewaqape, nqanek manqeí-qape-te ngiyage, ndigu kawa zø-okivám, tuqa manqa-zapazapa zapaya, ndøgo ande waen me gi:-izam.”

³ Yaq ndego enzol ezoqam, no leg-av manqeíté genøndapán. Nqova-té. Yaq no sævam no-omét. Søvakha gigiap lozokhak køkouk-qá zita-té gunoqotám. Teqa kha ate qambøegoam, Mbumbukiam-qá iz ngenøgim manqat ndøkház. Ndego kawa seven mbogoám neka auli ten vømbøgoam.

⁴ Ndugu sævam, ndabua gu-uzam, khagi menás. Nøme ndøgo, uni køkouk-ín, neka nøme ndøgo, køkouk igiá. Neka ndugu gol gigiap vinivinimba neka nandi momotap-us neka agiwa-qasis fia kandakanda vø-usupam. Tuqa zenda-te, ndugu ibøkha izam nonqo ndøndapám. Gol khakheitáp. Ta ibøkha izam nonqo-te, matev vøvanq-us neka gekha matev soqøsoqa nøme ndøgo, tuqa mambe matev-te qando-fakhanam, até vømøtøva.

⁵ Tuqa kawa-pap-te, iz mo:peawám. Mokho manqát. Av qane-peawám nqægo:

**BEBILON TAON KANDAMBAQAPE.
MAMBE SAKHEIS ATE NDI:GU-GU EVO
NEKA MANQEI-QAPE MANQA-ZAPAZAPA-GU EVO.**

⁶ Yaq no tæqeív ndøgo: Ngunuk sævam, Mbumbukiam-gi ezoqam-qá kouk ndø-íz, kawa vømbø-oki. Tiqá kouk ndøgo tu-íz, ndigu Yesu-

17:2 17:2 Isa 23:17; Jer 51:7; Veve 14:8 **17:3 17:3** Veve 13:1

17:4 17:4 Jer 51:7; Veve 18:16 **17:6 17:6** Veve 18:24; 19:2

qa manqat gimanqatam, neka ta zapaya vøe-zitagam.

No nqova ndafe kandambá, qæ-omet.

⁷ Yaq ndego enzol ezoqam genø-ein, "Gekha zapâ, qo nqova qaqandaf? No ngunuk sævam-qa mokho manqat nøtéqamákh, neka ndego søvakha gigiap lozokhak-qa yaq-te, teqa zita-te nduoqomat, ndego kawa seven neka auli ten ndømbogo.

⁸ Ndego søvakha gigiap lozokhak qoqo-omet, møndøyagám. Geté ndakin mbaín. Geté ndego avønín, manqeи nqa-té gendóqvíg, manqeи nqa vaev mbain ndøgo. Geté yaq, até gemé-navøém. Yaq ndigu ezoqam, nqanek manqeи-qape-te ngiyage, tiqa iziz khandi mbuk-te peawapøteav ndøgo, ta mbuk ndøgo, Mbumbukiam ibugukhokhof gepeawam, manqeи-qape khakheinøpøteav qagoam, ndigu nqova zóndáf, ndego søvakha gigiap lozokhak ti-ometam. Zapa ndøgo, ndego møndøyagám. Geté ndakin mbaín. Geté nango ndøfakhán.

⁹ Taqa yaq-te, matavap loloakh begó. Kawa seven ndøgo, manqeи popotap sevén. Sævam ndøgo tunoqomát. Ndøgo até kawakawa-za sevén.

¹⁰ Faev nøme ndigu, møndø-o:áz. Nøme kopo, zua ndøgó. Geté nøme kopo, fakhaneáv. Zuá. Yaq tefakhan, khapé gembøé-auwamák. Ndego khøuwa andé khapémbá tegoat.

¹¹ Yaq ndego søvakha gigiap lozokhak, bugukhokhof geyagam, ndego ndakin yageav ndøgo, ndego gé-kawa-ezoqam-eit-év. Ngenek

ndigu kawakawa-za seven nøme, tigí ezoqám. Yaq até ndegó-a, ndøsoqoév.

12 Auli ten ndøgo, qoqoqeiv, até ndøgó-a, kawakawa-zá. Nginik kawakawa-za ten, kawaezat matev ngazeáv. Zuá. Ndigu søvakha gigiap lozokhák namba mó:kawaeztát. Geté khøuwa andé khpémbá, tiokawaeztat.

13 Nginik kawakawa-za ten, matavap kopo ndøveém, neka ekeza bazaføgakh neka iz, søvakha gigiap lozokhak-qá mokho-té gunu:-awám.

14 Yaq ndigu, Sip Nakhasám namba mé:nøfé. Geté ndego ekeza ezoqam namba, ndigu gevevesam neka gezø-akha neka te namba gi:køfinimam, gépitáz. Zapa ndøgo, ndego Sip Nakhasam, ndego kawakawa-za-gé Kawá neka evezøza-za-gé Evezøzá.”

15 Yaq ndego enzol ezoqam, manqat nøme genø-ein, “Kea vinivinimbá ndøgo, qoqoqeiv, ma mambe sævam nduimia, ndøgo manqeimanqeí neka bawabawán neka ngusum vinivinimbá neka manqat vinivinimbá.

16 Auli ten ndøgo neka søvakha gigiap lozokhak, ndigu ngunuk mambe sævam, ndøsanqawém. Yaq gigiap ate ndømbøego, gembó-upøgimém. Naqeí-áv segé-ivøvém. Yaq kha mbølogém, góinam-te vønqagimém.

17 Nginik kawakawa-za ten, manqat gikopo:nem, ekeza megeat matev, søvakha gigiap lozokhak-qa mokho-te tu:veem, matavap Mbumbukiam zø-etoám. Yaq av nqægo, Mbumbukiam-qá poev mbopaevém. Tiqa megeat

matev tómá ndógo, atema matev ate ndægo
vømú-fakhanám, av Mbumbukiam ibugukhokhof
manqat ge:-ein.

¹⁸ Sævam ndugu, qoqo-omet, ndógo taon
kandambaqapé. Manqe-i-qape kawakawa-za
ate ndi:gu, ta taon-qa megeat matev mokho-té
gunu:gú.”

18

Bebilon taon qasoqa

¹ Taqa zita-te, no enzol ezoqa nøme no-omét.
Yan-té gendovís. Ndego bazafögakh kandambá
neka waev bæbæs-qapé. Ta waev ndógo, manqe-i-
qape, sùgumu-gutavát.

² Yaq ndego kandambaqapé møndæ-akhá. Av
gene-akhá nqægo,

“Møndøbøí. Bebilon taon kandambaqape,
møndøbøí.
Gevøgev nekā nqova soqøsoqa, møndømø-tiqá-
khóev.

Gekha pipisi neka søvakha gigiáp ndigu,
Mbumbukiam-qa bøi-te soqain ndigu, ndego
ndesanqaza,
ndógo tiyagé.

³ Zapa ndógo, Bebilon taon,
ndógo ande sævam me nduigu,
bawabawan ate ndægo,
tuqa mambe matev waen ndø-izumám, kawa
vøzø-okivam.
Até manqe-i-qape kawakawa-zá-ya, tu namba
mambe matev vøegoam.

Neka bisnis ezoqam, manqe-i-qape-te ngiyage, tu
zapaya, gèmø-moní-kopoav-ezoqam-éz.
Zapa ndøgo, ndugu gigiap møqæ."

⁴ Yaq no manqat nøme nø-ewág. Yan-té qando-fakhán. Av qande-eín nqægo,
“Nogi ezoqam! Møzotøndo-fakház.
Vøndo-fakház, zo Bebilon taon mokho-te ndo-zotu:gu.

Soqaín ndøgo,
zo tu namba manqa-zapa gone-te tozo-khokhombupat.

Neka soqaín ndøgo,
tu namba yaq-fia nqosøgeap sa tozotumu-upøgim.

⁵ Tuqa manqa-zapazapa, khàpumu-kapuiám, yan
vømøkhanaaz.

Mbumbukiam tuqa matev soqøsoqa, manqa mate
navøepøteáv.

⁶ Zo yaq áv tømbøe-matønømém, av zo guzømbe-matønumam.

Zo tu-te yaq-fia menás sozó-taném, av matev
guimatønumam.

Waen føgakh soqaqape guzø-etoam, yaq menás so-zombó-etøomém.

⁷ Av ndugu gui-khambuvupam
neka gigiap kopoav-qape qambøegoam,
yaq zo nqosøgeap neka mbøni vaev matev,
áv tozombøé-etøomém.

Ndugu mokho-mba,
áv guni-manqaté nqægo,
‘No kawa sævam noqomát.

No ngæmám mbá. No ambá av nqægo, anganeam genønaním.

Matev soqain genø-fakhanák. No mbøni genøvayák.'

8 Geté ndugu av nduikhambuvap,
ta zapaya ndøgo, matev soqøsoqa vinivinimba,
khøuwa kopo-té segembøé-fakhanám,
løvøte neka mbøni vaev neka ifin matev.

Yaq ndugu gøinám guní-lonqotøvém.

Zapa ndøgo, Evezøza Mbumbukiam, ndugu yaq-fia nqosøgeap ndembo-etoam,
ndego bazaføgakh-qapé."

9 Yaq manqe-i-qape kawakawa-za, tu namba mambe matev gi:goam neka tuqa gigiap kopoav qazøgoupam, ndigu gé-eivám, mbøni vøzø-nqosøgím, khøifa tiqeivim, tutuavet.

10 Ndigu qambaqapé segendó-waniapét. Gó:khouwaném, matev soqaqape tiqeivim, tutte tøfakhan. Yaq áv giní-ugufømém nqægo,
"Hao, ú:-ā!"

O Bebilon taon kandambaqape, bazaføgakh-qape.
Qoqa manqa-zapa-qa yaq-fia, nakhamas-té qanøqa-fakhán."

11 Neka bisnis ezoqam, manqe-i-qape-te, gé-eivám neka tu zapaya mbøni vøzøvá. Zapa ndøgo, ezoqa nøme mbaín, tiqa gigiap tiwiat.

12 Ezoqa tiqa gigiap sekemba géwiák, kopømba ande av gol neka silva neka nandi qaniqanimav-qape neka aqeing agiwa-qasis, neka ndabua

mbomømboma køkø-køkouk neka khagi vinivinimba, neka tae vinivinimba fia kandakanda, neka gigiap ndøgo, søvakha gigiap-gi khayam khakheitap, neka tae ndis fia kandakanda, neka gigiap ndøgo, auli neka nandi khakheitap.

¹³ Neka ezoqa nøme mbaín, tiqa gigiap tiwiat, kopømba ande av lou mokhov eqeieqeí nonqo, neka gigiap sisip mbomømboma, toqombogotumat, neka nøme ndøgo, kha-te toqogi:mat, neka waen neka oliv oil, neka flawa, neka wit, neka kao, neka sip, neka hos, neka manqeí khagua, neka até ezoqam-aním-a.

¹⁴ Ndigu bisnis ezoqam, áv giní-einím nqægo, “Bébilon. Gigiap ate ndægo, qo móqæ qaqagoam, qo móndø-qøuváq. Qoqa gigiap qaniqaním neka fia kandakanda móndøqa-navøém. Qo nango geqá-fakhanák.”

¹⁵ Ndigu bisnis ezoqam, tu mokho-te gimø-gigiap-kopoav-ezoqam-ez, ndigu qambaqapé segendó-waniapét. Gó:khouwaném, matev soqaqape tiqueivim, tu-te tøfakhan. Ndigu gé-eivám neka mbøni vøzø-nqosogím.

¹⁶ Yaq áv giní-ugufømém nqægo,
“Hao, ú:-ā!: O taon kandambaqape, bazaføgakh-qape,
qo ndabua mbomømboma papaqa-papaqa neka
køkø-køkouk neka kiki-kikis qoqo-uzumam
neka qoqa kha, gol neka nandi mbomømboma
neka aqeing agiwa-qasis voqoté-khakheinumam,

¹⁷ qoqa gigiap mbomømboma, ate qaqambe-goam,

nakhamas-té qanøqa-soqøsoqøám.”

Palai khagua nøzøgim ezoqam ate ti:goat neka ezoqa ewaqape, khagua-te, manqeï nøme-te tiguvimat, neka ezoqa ewaqape, khagua-te tisasaetat neka gekha ezoqám ndigu, ndaola-te yage tindapat, ndigu qambaqapé segendó-waniapét.

18 Yaq khøifa tiqeivim, ndugu tutuavet, yaq áv giní-akhaemém nqægo, “Gê, taon kandambaqape nøme tøgo, av nqanek taon qægoam? Mbaín.”

19 Yaq ndigu gè-akhaemém, neka gè-eivám. Neka tiqa mbøni nqosøgeap-te, ekeza kawa-te, pakhakh ndønqagimám. Yaq áv gini-einím nqægo, “Hao, ú:-ā!:!

Taon kandambaqape. Tu mokho-te, palai khagua evøndipakha ate ndi:gu, ndaola-te gibøetam, ndigu møndømø-moni-kopoav-ezoqam-eztám, tiqa gigiap guwiam.

Geté ndugu nakhamas-té gunø-soqoév.”

20 “Geté zo yan-te ndozoyage,
neka zo Mbumbukiam-gi ezoqam,
Keliso-gi u-anim neka Mbumbukiam-gi
manqa vevezam ezoqam namba,
zo khanakhanakh bezøgó, tu zapaya.

Zapa ndøgo, matev soqøsoqa, zo guzø-matønumam,
Mbumbukiam Bebilon-te, yaq-fia me:tá.”

21 Yaq enzol ezoqam bazaføgakh-qape, nandi kandambaqape ndøndapáz. Kandambá tintív. Tiqa khouwezat, andé wit mivitøzat nonqó. Yaq ndaola-té genø-ogezó, gendo-ein,
“Taon kandambaqape, Bebilon, áv tøné-ogí.

Bazaføgakh-ús.

Yaq ezoqa nango géqeivimák.

²² Qo mokho-te,

gita khaneam ezoqam-qa khaneam neka
ouv qaqayam ezoqam-qa wag neka ndigu
pøinda o kipi gikhambøematun, taqa wag,
ezoqa nango géyogemák.

Neka qo mokho-te,

sasae vinivinimba zøtezat ezoqam, nango
gégoák.

Neka ndigu wit nandi gi:mivisumatuñ,
ezoqa taqa u, nango géyogemák.

²³ Neka qo mokho-te, lampa waev nango
gékhayák.

Neka qo mokho-te, sakheis neka angana, ndigu
tinøkem,
tiqa khanakhanakh manqat, ezoqa nango
géyogemák.

Matev āv taqambé-fakhán.

Zapa ndøgo, qogi bisnis ezoqam, manqe-i-qape-te
ate nqægo, āv gini-khambuvupám nqægo,
'Ni bisnis ezoqam kandakandá.'

Neka qoqa manqa-sisi matev,
qo bawabawan ate ndægo qote-tubumám.

²⁴ Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam neka
Mbumbukiam-gi ezoqam ate ndi:gu,
tiqa kouk, Bebilon taon-té gíqeivím.

Ndøgo tuqá manqa-zapá, ndigu gizitagat,
vøpakhaetat,

ezoqa ewaqape nøme namba, manqeи-qape-te
gizitagat.”

19

*Yan-te nqo:go, Mbumbukiam-qa iz gi-eqanem,
Bebilon ngi:wat zapaya*

¹ Taqa zita-te, no yan-te, manqa wag nøewág. Andé ezoqa kopoav-qapi-qá akhayam kandakandá. Av gini-akhaemám nqægo, “Alelúya. Iké: Mbumbukiam-te.

Ezoqam-qa khandi:zat matev, nikeza Mbumbukiam-té qando-fakhaté. Iz kandambaqape neka bazaføgakh, teqa ndégo.

² Zapa ndøgo, teqa manqa ovøyam matev uniman-qatín neka ndaføyambá.

Ndugu mambe sævam kandambaqapu, ndugu tuqa mambe matev, manqeи-qape guingi:tit,

ndego yaq-fia nqosøgeap mbo-etoám.

Ndego yaq-fia møndøtá, tu-te ndugu, tegi sasae ezoqam, pakhapakha guzø-khanæmam.”

³ Yaq nango gi-akhaemem, “Alelúya. Iké: Mbumbukiam-te.

Taon kandambaqape ndøgo, ndøwageapet, taqa khøifa oskia ndøqaviág. Miavmiáv.”

⁴ Yaq ndigu megetapak tuenti-foa neka ndigu khandi gigiap foa, ekeza kha, manqeи me:laém, Mbumbukiam vømbō-vizumem, ndego kawa-qa qonam nonqo-te go:qotam, vø-einim,

“Amén. Nqanek manqat unimanqatín.
Alelúya. Iké: Mbumbukiam-te.”

Sip Nakhasam, sævam ge-oki

⁵ Yaq Mbumbukiam-qa qonam nonqo-te, manqat ndofakhán. Av qande-eín nqægo,

“Nigi Mbumbukiam-qa iz, zó-eqatát, zo tegi sasae ezoqam ate nqazøte:go neka ezoqa ewaqape, kandakanda neka khasøkhasis, zo ndego ndozombo-vizap.”

⁶ Yaq no manqa wag nø-ewág. Andé ezoqa kopoav-qape-qá náq. Andé ibøkha sololo kandamaqape me me:wagám neka andé ndand kandakanda me me:møkunimám. Av qane-eín nqægo, “Alelúya. Iké: Mbumbukiam-te.

Zapa ndøgo, nigi Evezøza, ndego Mbumbukiam, ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo, ndégo teno-kawaevát.

⁷ Ni khanakhanakh bini-asøtøvé neka iz bizimbø-eqanem.

Zapa ndøgo, khøuwa iz møndøndáp. Sip Nakhasam, sævam ndø-okí.

Mbasønakam ndugu, tu-oki, møndø-khakheinám.

⁸ Mbumbukiam ndabua papaqa mbo-etoám.

Bæbæs-qapé neka vøiyam-ús, yaq ndugu vø-uz.”

(Nqanek ndabua papaqa qanimav-qape ndøgo, matev mbomømboma, Mbumbukiam-gi ezoqam gimatønumam.)

9 Yaq ndego enzol ezoqam genø-ein, “Av qoqoté-peawám: Ezoqam ndigu, Sip Nakhasamqa nøkenøkem lou loge-te gizø-akha, tizav, khanakhanakh mbá giabitigú.”

Yaq ndego manqat nøme, ãv gene-eín nqægo, “Nqanek manqat unimanqatín. Mbumbukiam-qá manqát.”

10 Yaq no teqa zenda tokhotapak-qa megemegete, nøkeza kha, manqeи nøtelaváo. Neka ambá nombo-vizamíñ. Geté ndego ãv genømbe-eín nqægo, “Nandav ndømatànám. Até nó-a, no Mbumbukiam-gé sasae ezoqám, av qo nqoqote:go neka qogi Klisten qafuap ndi:gu, ndigu Yesu-qa manqat ndigeawat. Geté Mbumbukiam qombóvizám. Manqat ndøgo, Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam ndimanqate, ndøgo Yesu-qá manqát.”

Ezoqa hos papaqa-te go:qotam

11 Yaq no ãv qateqeív nqægo: Yan sège-mboqoé. Yaq nqáe! Hos papaqa no-omét. Ndego go:qotam, teqa iz Ndaføyamba-qapé neka Unimanqatin Ezoqám. Ndego ezoqa manqa ovøyam-te ndegevezoat, neka nakhag vøgoatun, ndego matev eqeieqeí mba mbopáev.

12 Teqa bøi andé góina wageap me me:wageapám. Neka kawa-te, kawa ezoqam-qá wawaq ndø-uzupám. Wawaq kopoáv. Neka kawa-pap-te, iz vømbøe-peawam. Ta iz ndøgo,

ndego yakhapus mbá sege:-otév. Ezoqa nøme zøtezateáv.

¹³ Ndego ndabua sekeqape ndø-uzám. Ndabua ndøgo, kouk-té qanu-qoqotám. Teqa iz Mbumbukiam-qá Manqát.

¹⁴ Ngenek, yan-gí nakhag ezoqam mbopaevém. Hos papaqa-papaqa-té gono-qonavát, neka ndabua bæbæ-bæbæs papaqa-papaqa vø-uzupat.

¹⁵ Teqa manqa-nqa-te, nakhag kaiya khobos-qapi ndofakhatám. Yaq bawabawan ate ndi:gu gé:pitáz. Ndego bazaføgakh-us zømbó-kawaevtát. Auli khamókh gezømbé-kawaevtát. Neka andé waen tae nanga me mé:pesegím. Gétokhonøvém. Mbumbukiam, ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo, teqa qaqa matev, áv tøzømbé-fakhán.

¹⁶ Teqa ndabua sekeqape, mbagi-te ndøgo, iz møndømbo-peawám. Av qambøe-peawám nqægo:

**KAWAKAWA-ZA-GÉ KAWÁ
NEKA EVEZØZA-ZA-GÉ EVEZØZÁ.**

¹⁷ Yaq no enzol ezoqam no-omét. Khøuwaté gono:yám. Ndego kandambaqapé møndæ-akhá. Pipisi-té genø-akhá, ndigu khaiya ova go:løvøvupat. Av gezømbe-akhá nqægo, "Vøndozáv. Mbumbukiam-qá lou loge kandambaqape zombómøváb.

¹⁸ Vøndozáv. Kawakawa-za-qá kha zólóg neka nakhag kawa ezoqam-qa kha, neka nakhag ezoqam-qa kha, neka hos-qa kha, neka tiqa kha, hos-te go:qonavam, neka gekha ezoqa nøme-qa

kha, iz-akhayapak neka yaq-fia mbain sasae ezoqam, neka ezoqa kandakanda neka ezoqa khasøkhasis, tiqa kha vøzølog.”

¹⁹ Yaq no nøme, āv qateqeív nqægo: Søvakha gigiap lozokhak neka manqeí-qape-gi kawakawa-za neka tigi nakhag ezoqam, møndømøvåb. Ambá nakhag ndøgonemín, te namba ndego, hos-te go:qotam, neka tegi nakhag ezoqam namba.

²⁰ Geté ndego søvakha gigiap lozokhak, gømøvøinám. Até khavozam manqa vevezam ezoqám-a, vø-møvøinam, ndego teqa iz-te nqova ndaføgim matev gematønumam, ta mokho-te ndøgo, ndego ndigu ezoqam getubam, ndigu søvakha gigiap lozokhak-qa khakhatap gindapem neka teqa tae khøuwiap vømbö-vizupam. Yaq søvakha gigiap lozokhak, khavozam manqa vevezam ezoqam namba, góinam kewan nandi wagøvap-us-té ginø-nqagivém. Khandín.

²¹ Tigi nakhag ezoqam, nakhag kaiyá ginizitág, ta nakhag kaiya ndigu, ndego hos-te go:qotam, teqa manqa-nqa-te gindu-fakhatam. Neka tiqa kha, pipisi ndølög. Pipisi ate gi:goam, até vøzømbū-ewez.

20

Matev ndøgo, viav wan taosen mokho-te tøfakhanam

¹ Yaq no enzol ezoqa nøme no-omét. Yan-té gendovís. Teqa zenda-te, manqeí ozu vaev mbain mboqogim nonqo neka auli sen kandambaqape ndø-ndapavám.

² Yaq ndego até gendego, ndego wazeam vø-møvøiu, ndego awenege wazeam, Nqova Soqaqape o Saitan ndimbo-akhayam, sasa ndøløvønøvem. Viav wan taosén teløvønøvupat.

³ Yaq ndego ngenek manqeи ozu vaev mbainté genø-ogiú, mboqog vømbøe-tokaz. Unime:føgakhæz, getokaz. Yaq ndego manqeи-qape ezoqam tubøpøteav tøabetegó, atema viav wan taosen bemøndap. Yaq taqa zita-te, ndego nqawa bømbo-nqovozømém. Geté khapé gembøé-auwamák.

⁴ Yaq no kawakawa-za-qa qonam nonqo nøqeív, ezoqa vø:qonavam. Nginik ezoqam, bazaføgakh, áv ginindapém nqægo: Ezoqam-qá manqa ovøyam ndø-ewagát. Neka no nqova vøezømet. Nginik nqova ndigu, ezoqam monqo gizøqog, Yesu-qa manqat gigeatam neka Mbumbukiam-qa Manqat vøe-zømesimam, ta zapaya. Nginik ndego søvakha gigiap lozokhak o teqa tae khøuwiap vizøpøteáv, neka ndigu søvakha gigiap lozokhak-qa khakhatap ndapeáv, tiqa kawa-pap-te o zenda-te. Ndigu nqawá gindu-khandí:z, neka Keliso namba vø:kawaez. Viav wan taosén go:kawaeztam.

⁵ Nqanek bugukhokhof khøuwá, Mbumbukiam ezoqa løvøte-te gekhandi:z. Løvøte ezoqa nøme, nango khandi:zateáv, atema viav wan taosen vømø-navøem.

⁶ Ezoqam ndigu, Mbumbukiam ta bugukhokhof khøuwa-te løvøte-te tekhandi:z, khanakhanakh mbá giabitigú. Ndigu tegí ekeza ezoqám. Yaq løvøte nøme tøfakhan, ta løvøte ndøgo, tømenas, ndøgo bazaføgakh mbaín, ti-te. Ndigu

Mbumbukiam-gi neka Keliso-gi iziz ezoqam ndøgoát, neka te namba vó:kawaeztāt, atema viav wan taosen vømø-navøem.

Saitan gipitøvem

⁷ Yaq viav wan taosen tømø-navøem, Saitan timbøé-mboqoaném, ndego ndimbula-te ndego.

⁸ Neka ndego ndøwáv, bawabawan ate nqægo, manqeí-qape-te nqago, vótubām. Nqanek bawabawan ndøgo, Gog neka Magog. Yaq Saitan ndigu ezoqa ate ndi:gu, nakhag-qa ndømøváb. Ezoqa kopoav-qapé. Andé ndivínd, ndaola-qa ndø geg-te ndigu.

⁹ Ndigu manqeí-qape ate ndægo gépanqaním, Mbumbukiam-gi ezoqam, ma ndi:sokhoeapet, neka taon ndøgo, Mbumbukiam ndembøe-khafuat, vókhøogáz. Geté góinam tøndovís ndøgo, ndigu Saitan-gi nakhag ezoqam vóngiæzō.

¹⁰ Yaq ndego nqova soqaqape, ndego getubumat, góinam kewan-té ginø-oginám, ta nandi wagøvap-us-te ndøgo, ma søvakha gigiap lozokhak neka khavozam manqa vevezam ezoqam, go:nqagivem. Yaq ndigu nqosøgeap zøgoát, pavpave nekā lovølova. Miavmiáv.

Mbumbukiam-qa manqa ovøyam kandambaqape

¹¹ Yaq no kawa ezoqam-qa qonam nonqo papaqa kandambaqape nøqeív, neka ndego go:qotam, vøe-omet. Manqeí-qape neka yan, teqa bugug-te, møe mbobøín, vømø-navøem. Manqeí nøme mbaín, vøegoát.

12 Neka no løyvøte ezoqam nøyzmét, izakhayapak nekā khokho ezoqam. Kawa ezoqam-qá qonam nonqo megemege-té gono-waniapám. Yaq enzol ezoqam, mbuk ndømboqogimém. Mbuk nōme gimboqogimem, khandi mbúk. Yaq Mbumbukiam, løyvøte ezoqam, matev, áv gezømbegeveá, av mbuk-te ndøugu qøupeaupam, av matev gi:matønumam.

13 Até ndaolá-ya neka até løyvøté-a neka até løyvøte ezoqam-qá manqeí-a, tigi løyvøte ezoqam vønqonqotaz, yaq Mbumbukiam ndigu vøzøgevea, av tiqa matev qazømbe-goam.

14 Yaq løyvøte neka løyvøte ezoqam-qa manqeí, góinam kewan-té ginø-nqagimém, vømø-navøem. Nginik góinam kewan, løyvøté nōmé, løyvøte ndøgo, tø:menas.

15 Yaq gekha ezoqám ndego, teqa iz khandi mbuk-te peawapøteav ndøgo, ndego góinam kewan-té ginø-oginám.

21

Yan ndakinak neka manqeí-qape ndakinak

1 Yaq no yan ndakinak neka manqeí-qape ndakinak nøqeív. Yan neka manqeí-qape ndøgo, bugukhokhof qagoam, sògo-navøém, neka ndaola nōme mbaín.

2 Yaq no Mbumbukiam-qá Zelusalem taon ndakinak nøqeív. Mbumbukiam-té qandovís, yan-te nqo:go. Khakheitáp neka bugug keogé. Ate

20:12 **20:12** Dan 7:9-10; Met 25:31-46; Kel 17:31; 2 Ko 5:10; Veve 13:8 **20:13** **20:13** Lom 2:6; 1 Pita 1:17; Veve 2:23; 22:12 **21:1**
21:1 Isa 65:17; 2 Pita 3:13 **21:2** **21:2** Isa 52:1; 61:10; Iblu 11:16; 12:22; Veve 3:12

av-té, mbasønakam bugug keoge nduigu, anganea tundaf.

³ Yaq no manqat kandambaqape nø-ewág. Kawa ezoqam-qá qonam nonqo-té qando-manqatát. Áv qande-eín nqægo, “Nqae! Ndakin Mbumbukiam, ezoqám namba mé:goát. Ndego namba mé:yagát. Neka ndigu tegí ezoqam ndøgoát. Mbumbukiam ekezan, ti namba mé:goát, neka ndego tigi Mbumbukiam vógoát.

⁴ Ndego tiqa bøi-te, bøi einu ate ndægo zøvuogím. Løvøte matev nøme mbaín, segégoát, neka até mbøni vaev matév-a, neka eiv neka nqosøgeap nøme mbaín. Matev av nqægo, av bugukhokhof qægoam, møndømø-navøém.”

⁵ Yaq ndego kawa-qa qonam nonqo-te go:qotam, áv gene-eín nqægo, “Nqae! No ndakin gigiap ate ndægo nóndakinák.”

Yaq nøme ge-ein, “Qópeawám. Zapa ndøgo, nqanek manqat, unimanqatin-qapé.”

⁶ Yaq ndego manqat nøme genø-ein, “Matev ate ndægo, møndømø-navøém. No zapá neka no váev. No ndégo, ndo:megeat neka ndøndøpāév.

Gekha ezoqám ndego, ibøkha naq ndømbopapat, no ibøkha ndøgo tæmbó-etoám, ta kea kumbutøvete ndøndo-fkhate, ezoqa khandi ndøzø-etoam. Yaq-mbá sæmbó-etoám.

⁷ Ezoqam ndego, manqa-zapa tetømbua, gigiap áv tenéndáp. Neka no tegé Mbumbukiam tægoát neka ndego noge nakhasam vógoát.

8 Geté ndigu møe ndisininim, neka ndigu unimanqatinteav ndigu, neka ndigu matev soqøsoqa vinivinimba ndigu, neka ndigu ezoqa pakhapakha ndizø-khaneam, neka ndigu mambe ndiokho, neka ndigu manqa-sisi ndigu, neka ndigu batae ndimbovizap, neka ndigu meakha manqat ndimanqate, tiqa manqei gøinam kewan ndøgoát, kewan ndigu, nandi wagøvap-us ndigu. Nqanek løvøté nømé, løvøte ndøgo, tø-menas.”

Zelusalem taon ndakinak

9 Yaq ndigu enzol ezoqam seven, ndis seven qazøgoam, matev soqøsoqa seven qamøzø-tøtøvøyam, vaev-te qafakhanam, nøme kopo, no-té gendowáv, vønø-ein, “Qotøndéqåv! No Sip Nakhasam-gu sævam nøtéqamákh, ndakin tu-oki.”

10 Yaq ndego enzol ezoqam, no olol eqawat-qape-té genøndapán. Nqova-té. Yaq ndego no tene-nømånd ndøgo: Yan-te, Mbumbukiam-te, Mbumbukiam-qá Zelusalem taon ndøvisavún.

11 Ta taon-te ndøgo, Mbumbukiam-qá waev ndøwavám. Nqanek waev, andé nandi qanimav-qape-qá momotáp, zaspa ndimbo-akhayam. Bæbæs-qapé. Andé glás.

12 Taon ndøgo, uta-ús. Uta kandambá. Tø: eqavét. Mboqog-ús. Tuélv, ate gi:goam. Ta mboqog-te ndigu, enzol ezoqam tuelv, møndø-waniapám, neka Izlael khagua bawan tuelv-qa iziz vø:peaupam.

13 Mboqog misika, khøuwa fakhanam-té qagoám, neka misika nakeamo zenda-te vøgoam-a, misika yogea zenda-te vøgoam-a, misika khøuwa sininim-te vøgoam.

14 Nqanek taon uta-qape, nandi tuelv mumát qano-ogií. Neka ta nandi-te, Sip Nakhasam-gí u-anim tuelv-qá iziz mo:peaupám.

15 Ndego enzol ezoqam, no manqat genø-ein, iziz tonqogim nonqo ndøndapám. Gol khakheitáp. Taon neka mboqog neka uta, taqa fitap iziz qeivi nonqó.

16 Nqanek taon vavap foa ate qægoam, taqa lolloakh kopó. Taqa sekeat neka taqa khouwevat kopó. Yaq ndego enzol ezoqam, teqa iziz tonqogim nonqo, taon-qa khouwevat iziz, vømbøendap. Taqa sekeat neka khouwevat neka eqæv, kopó: 2400 kilomitá.

17 Neka ndego enzol ezoqam, até uta-qá eqæv izíz-a, vømbøndap. Taqa eqæv 144, pingim toqote-khamasim, toqo-geveam. Ta iziz tonqogim nonqo, ma ndego enzol ezoqam, taon-qa fitap iziz gembondap, ndøgo até kopó, av ezoqa ekeza gigiap-qa fitap gi-upøgimatun.

18 Taon-qa uta, nandi zaspá qane-ogií. Neka taon ndøgo, gol khakheitáp. Nginik gol, bæbæs-qapé. Andé glás.

19 Taon uta zapa-te ndøgo, nandi fia kandakanda ndø-abáp. Bugukhokhof nandi qanimav-qape, zapa-te ndizave, ndigu zaspá. Neka nøme ndizave, gi-menas-ez, ndigu nandi kikís. Tiqa iz safaiá. Neka nøme ndizave, gi-misika-ez, ndigu papaqá.

Tiqa iz agét. Neka nøme ndizave, gi-foa-ez, ndigu nandi esokho khagí. Tiqa iz emelál.

20 Neka nøme ndizave, gi-faev-ez, ndigu gùnokhogeapét, papaqa neka kókouk. Tiqa iz oníks. Neka nøme ndizave, gi-siks-ez, ndigu kókóuk. Tiqa iz kanelión. Neka nøme ndizave, gi-seven-ez, ndigu khakhavá. Tiqa iz klisolaít. Neka nøme ndizave, gi-eit-ez, tiqa iz belíl. Neka nøme ndizave, gi-nain-ez, ndigu khakhavá. Tiqa iz topáz. Neka nøme ndizave, gi-ten-ez, ndigu klisoplás. Neka nøme ndizave, gi-eleven-ez, ndigu aiyazín. Neka nøme ndizave, gi-tuelv-ez, ndigu kókóuk nømé. Tiqa iz ametís.

21 Mboqog tuelv ate gi:goam, aqeing khakheitáp. Mboqog kopokopo, aqeing kopokopó gini-khakheinøvemém. Taon-te ndøgo, nakhoa kandambaqape, gól gini-khakheinømém. Ndøgo ùnime:-bæbæs. Andé glás. Bøi segé-løwáz, yaq voqóqeiv.

22 No Mbumbukiam-qa khoev qeiviáv, ta taonte ndøgo. Zapa ndøgo, ndego Èvezøza Mbumbukiam, ndego bazaføgakh ate ndægo ndømbogo, neka ndego Sip Nakhasam, ekezan ndigú, ta taonte ndøgo. Ndigu ekezan, andé Mbumbukiam-qá khoév, ta taon-te ndøgo.

23 Nqanek taon, khøuwa neka løvøyak mbaín, waev tømbo-etuomat. Ndøgo kopømbá. Zapa ndøgo, waev Mbumbukiam-qá waev mbo-etuomatún. Neka Sip Nakhasam, ndego andé taqá lampá.

24 Bawabawan ate tægoat, ta taon-qá wáev giníyagát. Neka manqeí-qape kawakawa-za tinó-

okhoát ndøgo, ekeza gigiap mbomømboma vø-upøgim.

²⁵ Taon-gi mboqog tokovemáv, khøuwa tema. Zapa ndøgo, lova mbaín. Paveat mba ndøgoát.

²⁶ Bawabawan ate ndægo, tiqa gigiap mbomømboma neka fia kandakanda, taon-té ginø-upøgimát.

²⁷ Geté gekha gigiāp ndøgo, Mbumbukiam-qa bøi-te khavim-us ndøgo, kopøomba mbaín, tø-oe. Neka ezoqa ndigu matev soqøsoqa ndimatanam o khavozam manqat ndimanqate, ndigu ma gé-ozák. Ti-mba ndígu tí-óz, tiqa iziz Sip Nakhasam-qa khandi mbuk-te ndøpeawap.

22

¹ Yaq ndego enzol ezoqam, no kea me:nømánd. Ta ibøkha ndøgo, ezoqa khandi zø-etoám. Ndøgo bæbæs-qapé. Andé glás. Nqanek ibøkha, kawa ezoqam-qá qonam nonqo-té qando-okhó, ma Mbumbukiam neka Sip Nakhasam ndiqonøve.

² Taon nakhoa livin-té qanuqæt. Kea keoqa yaqyaq-a, tae ndøpøé. Ta tae ndøgo, ezoqa khandi ndøzø-etoam. Nqanek tae, løvøyak tuelv ate ndi:gu, sùgumu-vi:matún. Neka taqa esokho mulømula-ús. Enqoni-us ezoqam bawan vinivin-imba khakheinøvem nonqó.

³ Neka ta taon-te ndøgo, gigiap o matev nøme mbaín, Mbumbukiam-qa qaqa mokho-te ndøugu. Kawa ezoqam-qa qonam nonqo, mü:goát, ma Mbumbukiam neka Sip Nakhasam tiqonavat.

Ezoqa ewaqape, tisokhoat, ndigu Mbumbukiam-qá sasae ndógoát neka vømbó-vizupāt.

⁴ Ndigu bugug gembóqeivát neka teqa iz kawapap-te vøzømbó-peaupāt.

⁵ Lova nøme mbaín. Segégoát. Ndigu lampa neka khøwa beawap, mbaín. Segéyagát. Ndøgo kopømbá. Zapa ndøgo, waev, Evezøza Mbumbukiam zó-etøumát. Yaq ngnik ezoqam, miavmiav mó:kawaetzát.

Yesu tendoqavan

⁶ Yaq ngenek enzol ezoqam genø-ein, “Nqanek manqat ate ndægo, qoqo-ewagat, unimanqatin-qapé. Evezøza Mbumbukiam, ndego ekeza Nqova tegi manqa vevezam ezoqam ndezø-etoam, tegé enzol ezoqam ndokhofotáv. Nø. Tende-khofotán ndøgo: No tegi sasae ezoqam nøtézømás, ande gekha matev me, avønin-qape tøfakhanam. Ndøgo sà befakhanám.”

⁷ Yesu áv gene-manqaté nqáego, “Nqáe! No avønin nøfakhán. Gekha ezoqám ndego, nqanek manqat tembopavat, Mbumbukiam gevevezam, ndego khanakhanakh mbá geabetelegó.”

⁸ No Zión, nqanek manqat ate ndægo qæ-ewagat neka matev vøe-qeivat. Yaq no manqat qatumu-ewag neka matev vøtumü-qeiv, no ndego enzol ezoqam-qa zenda tokhotapak-qa megemege-te, ndego nqanek matev ge:nømendimat, nøkeza kha, manqei nøtelaváo. Neka ambá nombo-vizamín.

⁹ Geté ndego āv genømbe-eín nqægo, “Nandav ndømatànám. Até nó-a, no Mbumbukiam-gé sasae ezoqám, av qo nqoqote:go neka qogi Klisten qafuap ndi:gu, ndigu Mbumbukiam-gi manqa vevezam ezoqam, neka ezoqa ewaqape, nqanek manqat ndimbopaev, nqanek mbuk-te nqapeawap. Geté Mbumbukiam qombóvizám.”

¹⁰ Yaq ndego manqat nøme, āv genømbe-eín nqægo, “Nqanek manqat, Mbumbukiam gevezem, nqanek mbuk-te nqapeawap, ndøkhonàð. Zapa ndøgo, nqanek matev tøfakhanam, khøuwa avønín.

¹¹ Ezoqa ndego, manqa-zapa ndematanam, ndego manqa-zapa matanam-te, sà bemá. Neka ezoqa ndego, matev soqøsoqa møqæ ndego, ndego teqa matev soqøsoqa gone-te, sà bemá.* Geté ezoqam ndego, matev eqeieqei ndematanam, ndego teqa matev eqeieqei matanam-te, sà bemá. Neka ezoqa ndego, Mbumbukiam-ge ndego, ndego Mbumbukiam-qa matev-te, sà bemá.”

¹² Yesu āv gene-manqaté nqægo, “Nqáe! No avønín notøndónáv. No yaq-fiá namba nøtégeáv. No ezoqa ewaqape, āv tæzømbé-etøomít, av ezoqa kopokopo matev gi:matønumam.

¹³ No zapá neka no váev. No ndégo, ndo:megeata, ndøndøpäev. No bugukhokhof vøegoam-a, vaev-te vøegoåt.

¹⁴ Gekha ezoqám ndigu, tiqa ndabua ndisunguzu, ndigu khanakhanakh mbá giabitigú.

^{22:11 22:11} Dan 12:10 * ^{22:11 22:11} Ezoqa av nginik ngi:gu, yaq-fia ndøqeivím. ^{22:12 22:12} Isa 40:10; Jer 17:10; Veve 2:23

^{22:13 22:13} Isa 44:6; Veve 1:8, 17; 21:6 ^{22:14 22:14} Gen 2:9; 3:22

Ndigu tae nanga ndigu, ezoqa khandi ndøzø-etoam, ndølogém. Taon-gi mboqog, segezó-mboqozotát, vø-ōz.

¹⁵ Geté ezoqa ndigu, ande gaqo me ndi:gu, taonte gé-ozák. Bavokhó gonó-waniapát, ezoqa ndigu, manqa-sisi ndimatanam neka mambe ndi:-okho neka ezoqa pakhapakha ndizøkhanæ neka batae ndimbovizap neka gekha ezoqa nøme, meakha manqat ndøzømbe-khaneat neka ezoqa ndizømbe-khavozam.

¹⁶ No Yesú, nøkeza enzol ezoqam zo-te qatøndo-khofotav, ndego zo nqanek manqat te:zømesim. Kisten bawan vinivinimba, nqanek manqat, bètezøtéz. No Deivid-gé zapá neka tegé zeó. Neka no pave ndukuam bæbæs-qapú.”

¹⁷ Mbumbukiam-ge Nqova neka Sip Nakhasam-gu sævam, áv gini-manqaté nqægo, “Vøndoqáv!”

Neka gekha ezoqām ndego, nqanek manqat te-ewagat, áv geabete-manqaté nqægo, “Vøndoqáv!”

Neka gekha ezoqām ndego, ibøkha naq ndømbopapat, yà betøndowáv. Poev tømbogoat, ibøkha bē-izam, ndøgo khandi ndøzø-etoam. Yaq-mbá segé-izám.

Zion-qa vaev manqat

¹⁸ Gekha ezoqām ndego, nqanek mbuk-qa manqat ndeyoge, Mbumbukiam gevezem, no ndego áv qambøe-manqaté nqægo: Ezoqam ndego, nqanek manqat-te, manqat nøme to:ve, Mbumbukiam te-te ndego, matev soqøsoqa mó:áo, av nqanek mbuk-te nqæpeawap.

22:16 22:16 Num 24:17; Isa 11:1, 10; Lom 1:3; Veve 2:28; 5:5

22:17 22:17 Isa 55:1; Veve 21:6 **22:18 22:18-19** Deut 4:2; 12:32

19 Neka ezoqa ndego, manqat nøme tekhofoe, nqanek mbuk-te nqapeawap, ndøgo Mbumbukiam gevezam, Mbumbukiam teqa tae nanga ndøkhofoé, ezoqa khandi ndøzø-etoam. Yaq ndego Mbumbukiam-qa taon-te géyageák, av nqanek mbuk-te nqæpeawap.

20 Ndego ezoqam, nqanek manqat nde-unimanqatinat, ni-te, ndego áv gene-manqaté nqægo, “Unimanqatín. No avønín notøndónáv.”

Amén. Nqanek manqat unimanqatín. Nigi Evezøza, Yesu. Vøndoqáv!

21 Nigi Evezøza Yesu-qa kuku matev, ndøgoát, zo namba, zo ate ndøzøte:go.

**Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape
Ruth, Jonah, and the New Testament in the Kuni
dialect of the Kuni-Boazi language of Papua New
Guinea
Rut, Jona, na Nupela Testamen long tokples
Kuni-Boazi long Niugini**

copyright © 2015 Wycliffe Switzerland

Language: Kuni-Boazi

Dialect: Kuni

Translation by: Wycliffe Switzerland

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-04-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 4 Apr 2025

f10a11c4-6a0c-5775-9168-c6e73df1a68f